

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selce-
burgova ul. — Tel. 8492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 4. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru
št. 200.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja vsak
ponedeljek zjutraj — Naroči se
posebej in velja po pošti preje-
mana 4 Din, po raznašalcih do-
stavljena 5 Din mesečno.

Uredništvo:
Ljubljana: Knaflejeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2562).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po
tarifi.

Glavna skupščina Sokola kraljevine Jugoslavije

Zastopstvo češkoslovaškega in ruskega Sokolstva —
Resolucija priporoča zopetno uvedbo volitev v sokolske
uprave

Beograd, 10. aprila. p. V dvorani Franco-
skega kluba se je vršila danes druga redna
letna skupščina Sokola kraljevine Jugosla-
vije. Prostorno dvorano so napolnili naj-
odličnejši sokolski delavci, ki so prihili z
delegacijami sokolskih žup iz vseh delov
države. Navzoč je bil tudi zastopnik Nj.
Vel. kralja polkovnik Dušan Sršić, v ime-
nu vlade pa so prisostvovali zborovanju
minister za telesno vzgojo dr. Dragan Kra-
ljević in zastopnik ministrskega predse-
dnika, minister za socialno politiko g. Ivan
Pucelj, zastopnik vojnega ministra general
Knežević in zastopnik prosvetnega ministra
načelnik Sretenović. Češkoslovaško posla-
ništvo je zastopal prvi tajnik dr. Reiser.
Skupščini je predsedoval prvi podstarešina
Engelbert Gangl. Dvorana je bila svečano
okrašena v ozadiju pa je bil postavljen lep
kip ustanovitelja sokolstva dr. Tyrša. Čast-
na mesta so zavzeli zastopnika ČOS Ivan
Krejčí in Bogumil Havel ter predstavniki
ruskega sokolstva polkovnik Atamanov.

Skupščino je otvoril s kratkim nagovorom
podstarešina E. Gangl, ki je med burnim odo-
bravljem predlagal, naj se odpošlejo po-
zdravne brzojavke Nj. Vel. kralju in stare-
šini SKJ prestolonasledniku Petru. Prav
tako so bile odposlane pozdravne brzojavke
Vseslovaški sokolski zvezi ter polskemu,
češkemu, rusnemu in lužickosrbskemu So-
kolu.

Prvi podstarešina E. Gangl je nato v
daljšem govoru orisal razvoj sokolstva v
Jugoslaviji, podčrtal veličino sokolske ideje
in poudarjal, da hoče sokolstvo storiti vse,
kar je za narod koristnega, in da ne bo
popustilo niti za korak od svojih načel,
kajti sokolstvo mora biti med dobrimi na-
čeli. V svojem govoru se je nadalje spom-
injal stoletnice Tyrša ter smrti v prete-
kle letu umrlega predsednika Vseslova-
nskega zveze dr. Scheinera ter umrlega
četrtga podstarešine SKJ dr. Mergenthia-
lerja. Skupščina je počastila spomin umrlih
sokolskih delavcev s trikratnim klicem
slava.

Burno pozdravljen je nato povzel besedo
minister za telesno vzgojo dr. Dragan Kra-
ljević, ki je pozdravil skupščino v imenu
vlade in čestital k doseženim uspehom. Po-
udarjal je, da so ti uspehi tem pomemb-
nejši, ker so bili doseženi v dobi hude go-
spodarske stiske, ki vpliva negativno na
vsako kulturno delovanje. Vlada, zlasti pa
njegovo ministrstvo, bosta storila vse, da
se sokolska ideja v naši državi čim bolj
razširi in poglubi. Podpirala bo prizadeva-
nje SKJ, da bodo uspehi sokolskega dela
še lepši, v ponos kralja in prestolonasle-
dnika ter v dobro in korist vsega naroda in
naše lepe Jugoslavije.

Govorili so nato še v imenu češkoslova-
škega sokolstva Ivan Krejčí ter v imenu
ruskega sokolstva polkovnik Atamanov, ki
sta želela jugoslov. sokolstvu čim lepši
razvoj in napredek.

Ker je uprava že prej natisnila in raz-
delila svoja poročila, je bila razprava o
delu uprave zelo kratka. Vsa poročila so
bila soglasno odobrena. Na predlog pred-
sednika pravnega odseka dr. Ignaca Pav-
liča, je bila nato sprejeta naslednja reso-
lucija:

1. Vzgojno, tehnično, prosvetno in orga-
nizatorno delo sokolstva je osnovano na
prostovoljnem pristopu v sokolske organi-
zacije in s prostovoljno podreditvijo sokol-
ski disciplini.

2. Iz tega osnovnega načela izvira, da
morata biti celokupno sokolsko delo in or-
ganizacija zasnovani na svobodno izraženi
volji članstva tudi v vprašanju volitve so-
kolskih uprav.

3. Zaradi tega naroča skupščina upravi
SKJ, da kot vrhovni izvršni organ in čuvaj
čistosti sokolske misli nadaljuje izvajanje
tega sokolskega načela v celotnem sokol-
skem delu ter si prizadeva, da se to načelo
oživljuje v organizaciji SKJ.

Z lepim govorom, v katerem je pozival k
nadaljnemu požrtvovalnemu delu, je pod-
starešina Gangl zaključil uspešno skupščino.

Hindenburg dobil absolutno večino

Tudi pri včerajšnjih drugih predsedniških volitvah je bila volilna
udeležba ogromna — Narasli so glasovi za Hindenburga in Hit-
lerja, padli pa glasovi za komunista Thälmann

Berlin, 10. aprila. d. Po groznični na-
petosti včerajšnjega zadnjega agitacijskega
dne je izgledalo danes, na dan
drugih predsedniških volitev, po vsej
Nemčiji za čudo mirno. V resnici so vo-
litve v splošnem potekle mirno in v redu
in ni bilo niti toliko incidentov, kakor
pri prvih volitvah dne 13. marca. Dose-
daj je znano samo par spopadov, ki pa
niso bili resnejšega značaja. Le v Ber-
linu je prišlo do večjega incidenta okrog
poldneva, ko so komunisti napadli in
pretepli tri narodne socialiste, ki so
razdeljevali volilne lepake. V hipu se je
nabrala velika množica in se začela med
seboj pretepati. Energični intervenciji
policeja pa se je posrečilo, da je prav
kmalu vzpostavila red. Aretiranih je bi-
lo okrog 200 oseb, med njimi približno
dve tretjini hitlerjevcev in ena tretjina
komunistov. Po zaslusanju jih je bila ve-
čina zopet izpuščenih, okrog 50 pa jih
je ostalo v zaporih. Policija je tekom
dneva izvršila več preiskav v lokalih na-
rodnih socialistov, kjer je iskala orožje
in prepovedana propagandna sredstva.
Kakor se uradno zatrjuje, ni našla ni-
česar sumljivega.

Glasovanje je trajalo do 6. zvečer.
Pol ure kasneje so že začeli prihajati
prvi volilni rezultati, ki so se nato ste-
kali v berlinski centrali v vedno večji
množini. Ves volilni aparat funkcionira
brezhibno, vendar pa bodo definitivni
rezultati znani šele po polnoči.

Ze iz rezultatov, ki so prispeli do 22.
ure, je jasno, da volitve ne bodo prin-
esle nikakega presenečenja. Hindenburg
bo izvoljen s precejšnjo relativno veči-
no, najbrž pa bo dobil celo absolutno
večino oddanih glasov.

Volilna udeležba je bila tudi dan-
esne povesod po Nemčiji naravnost
ogromna in je v mnogih krajih in tudi
v celih okrožjih celo presegla udeležbo
pri prvih volitvah, kljub temu, da je bi-
la Hindenburgova izvolitev že v naprej

gotova in da sta odpadla dva kandida-
ta, Dusterberg in Winter. Skoro povsod
so narasli glasovi, oddani za Hinden-
burga in Hitlerja, dočim so glasovi za
komunističnega kandidata Thälmann
splošno zelo nazadovale. Dosedanji re-
zultati kažejo, da so se glasovi, ki so bi-
li pri prvih volitvah oddani za Düster-
berga, približno po polovici delili na
Hindenburga in Hitlerja, dočim so ko-
munistični volilci zaradi brezupnosti
svoje kandidature očitno v velikem
številu ostali doma, deloma pa najbrž
glasovali tudi za Hitlerja.

Položaj ob 20. uri

Berlin, 10. aprila. Do 8. zvečer so
našteli 2.310.000 glasov, od katerih je
bilo oddanih za Hindenburga 1.241.000,
za Hitlerja 822.000, za Thälmann pa
246.000.

Zanimivo je, da Hitler v Vzhodni Pru-
siji ni pridobil glasov, temveč jih celo
precej zgubil, kar je šlo vse v korist
Hindenburga.

Ob 21. uri

Berlin, 10. aprila. b. Ob 9.15 zvečer
je bilo prešteti v vsej državi 17 milijon-
ov glasov. Od tega so dobili Hinden-
burg 8.920.000, Hitler 6.800.000 in Thäl-
mann 1.300.000 glasov.

Berlin, 10. aprila. Ob 21.30. Dosedaj
je bilo našteti 21.678.000 glasov, in si-
cer za Hindenburga 11.435.000, za Hit-
lerja 8.039.000 in za Thälmann 2.311.000

Ob 22. uri

Berlin, 10. aprila. d. Ob 22. uri je bilo
prešteti vsega 25 milijonov glasov. Od
tega so dobili Hindenburg 13.100.000,
Hitler 8.920.000, Thälmann 2.500.000.

Ob 23. uri

Berlin, 10. aprila. d. Ob 23. je bil znan
naslednji rezultat: oddanih glasov je
35.500.000 — Hindenburg 19.000.000, Hit-
ler 13.000.000, Thälmann 3.500.000.

Atentat na dr. Luthra

Atentat na predsednika nemške državne banke sta izvršila dva pre-
napeta človeka, ki sta hotela na ta način protestirati proti njegovi va-
lutni politiki

Berlin, 10. aprila. d. O atentatu, ki je bil
izvršen snoči na predsednika državne banke
dr. Luthra, se doznajajo naslednje po-
drobnosti. Dr. Luthra je prišel na potsdam-
ski kolodvor v spremstvu več uradnikov
državne banke, da bi odpotoval v Basel.
Preden je vstopil v vlak, je ustrelil dobro
oblečen človek z revolverjem proti njemu.
Krogla je dr. Luthru prebujala samo ro-
kav ter ga ni ranila. Atentator je bil neki
34letni Werner Kertscher iz Berlina, ki je
povesem mirno in smehljaje izročil po de-
janju svoje orožje nadzorstvenemu uradniku.
Aretiran je bil tudi njegov spremljevalec
dr. Rosen. Policijska preiskava je dognala,
da atentat na dr. Luthra bržkone ni bil iz-
vršen iz političnih razlogov in da gre za
dejanje prenapetih oseb. Pri atentatu je
bila udeležena tudi tretja oseba, ki pa je
pobegnila in katere imena aretirana napa-
dalca nečeta izdati. Atentatorja sta fana-
tična denarna teoretika, ki sta pristaša po-
sebne organizacije z geslom »svobodni
denar, svobodno gospodarstvo in svobodna
zemlja«. Ta organizacija se zavzema zlasti
za posebne vrste valutno reformo. Kertscher
in dr. Rosen sta skušala lani v oktobru za-
početi proti državni banki pravdo, v kateri
sta jo dolžila ponarejanja menic, veleizdaje

in vseh mogočih drugih prestopkov. Seveda
je bilo njuno prizadevanje povsem brez-
uspešno, nakar so omenjeni trije fanatiki
sklenili, da izvršijo na dr. Luthra atentat
in opozore na ta način, kakor pravijo, jav-
nost na pogubno valutno politiko predse-
dnika državne banke. Zanimivo je, da je
tretji zarotnik, ki je pobegnil, sam opozoril
nekega železniškega uradnika na glav-
nega atentatorja. Oba atentatorja sta se
obnašala pri aretaciji povsem hladnokrvno.
Do nedavnega sta bila pristaša narodno-
socialistične stranke, iz katere pa sta v
zadnjih tednih baže zaradi nesoglasja v na-
ziranih izstopila. Dr. Rosen se je udeležoval
tudi literarno ter je spisal tudi neko
dramo. V glavnem se je udeleževal kot
pravni konzulent ter je zbral v Berlinu okoli
sebe več pristašev, ki so verjeli v njegovo
denarno teorijo ter ga smatrali za velikega
finančnega strokovnjaka.

Aretacija štirih bankirjev v Nemčiji
Berlin, 10. aprila. n. Berlinska carinar-
nica je včera zaplenila štirim berlinskim
bankirjem velike vsote denarja in izročila
vse štiri bankirje, kojih imena pa drže že
v tajnosti, sodišču. Prekršili so devizno na-
redbo s tem, da so utajili večje zneske na-
kazane iz inozemstva za razne berlinske
firme.

Predlagane spremembe trošarinskega zakona

Finančni odbor senata je predlagal več važnih sprememb, med dru-
gimi znižanje trošarinske takse za gostilničarje

Beograd, 10. aprila. p. Finančni odbor
senata je danes nadaljeval razpravo o tro-
šarinskem zakonu. Finančni minister je
pristal na amandmane, ki jih je predložil
finančni odbor senata k čl. 2. in ki dolo-
čajo med drugim: Pričeniši s 1. januarjem
1933 lahko občine pobirajo na račun ob-
činske trošarine največ 100 Din od 100 li-
trov vina. Trošarinska taksa, ki jo bodo
plačevali gostilničarji namesto dosedanje
trošarine, naj se izpremeni in odmeri za
Beograd in Zagreb na 6000 Din letno, za
Ljubljano, Maribor, Sarajevo, Subotico,
Osijek in Split pa na 4000 Din letno. K čl.
4. je bil predložen amandman, ki določa,
da smejo poljedelske tovarne špirta v eni
proizvajalni perijodi izdelati 50.000 hl či-

stega alkohola za motorne svrhe. Ta špirt
se mora izdelati iz koruze. Samo v krajih,
kjer koruza ne uspeva, se lahko izdeluje iz
krompirja. V primeru slabe letine koruze
sme minister financ dovoliti izdelavo špi-
rita tudi iz drugih sirovin. Finančni mi-
nister se pooblašča, da v sporazumu z mi-
nistrom trgovine in ministrom za kmetijstvo
predpiše mešanje špirta z bencinom. Od
1. julija dalje se mora primestati bencinu
za motorni pogon najmanj 20 odstotkov
špirta. V roku 30 dni po uveljavljenju te-
ga zakona morajo proizvajalci špirta
osnovati v Beogradu prodajno centralo, če
pa tega ne store, lahko to izvrši finančni
minister.

Zakon o zaščiti kmetov

Parlamentarni odbor je izdelal nov predlog zakona o
zaščiti kmetov in maksimiranju obrestne mere, ki bo
danes predložen plenumu Narodne skupščine

Beograd, 10. aprila. p. Odbor, ki prouču-
je zakonski predlog o zaščiti kmetov in o
maksimiranju obrestne mere, je zasedal
včeraj pozno v noč ter je definitivno re-
digital svoje poročilo. Kakor znano, pride
ta zakon kot prva točka na dnevni red ju-
trišnje seje Narodne skupščine. Pri prou-
čevanju teh zakonskih predlogov je pri-
šel odbor do prepričanja, da je treba iz-
dati nujne ukrepe za zaščito kmetov, da
pa sta oba prvotna zakonska predloga ta-
ko obširna in tako važna, da zahtevata
temeljito proučitev. Zaradi tega je odbor
posnel iz obeh zakonskih predlogov naj-
važnejše določbe ter s svojimi izpopolnje-
vanji s pristankom finančnega in kmetij-
skega ministra sestavil nov predlog začas-
nega zakona o zaščiti kmetov, s katerim se
uveljavijo tudi nekatere določbe izvred-
nega zakona. Predlog zakona se sedaj glasi:

Čl. 1. Z dnem, ko stopi ta zakon v ve-
ljavno, se odgode vse prisilne prodaje in ru-
bežni premečini in nepremičnin kmetov, ki
so v teku, nove prodaje pa niso dopustne.
Z istim dnem se ukinejo tudi vse prisilne
uprave (sekvestracije), kakor tudi začasni
odvzem premečinih (transparacije), izvede-
ne v svrhu izvršbe odnosno zavarovanja.
Te določbe veljajo tako dolgo, dokler se
ne sprejme zakon o konverziji kmetijskih
dolgov, najdalje pa 6 mesecev od dneva,
ko stopi ta zakon v veljavo. Določbe tega
člena veljajo tudi za osebe, ki so kot ži-
rantji podpisale menice za kmetijske dolge.

Čl. 2. Prisilne in javne prodaje (rubežni,
dražbe) premečinih in nepremičnin kmet-
ov, izvršene po dnevu, ki je bil načrtovan
zakona o zaščiti kmetov predložen Narod-
nemu predstavništvu (t. j. 19. marca 1932),
se razveljavijo. Kupec je dolžan vrniti vse
kupljene stvari, ako mu dolžnik vrne kup-
nino s 6 odstotnimi obrestmi, ki tečejo od
dneva, ko je kupec plačal kupnino. Če ku-
pec kupljenih stvari ne more več vrniti,
ker jih je predelal, uporabil ali prodal na-
prej, ali iz katerega drugega razloga, je dol-
žan vrniti celo vrednost teh stvari, dotič-
ni kmet pa mu mora v tem primeru vrniti
kupno ceno s 6 odstotnimi obrestmi. Vrne-
tev se lahko zahteva najdalje 6 mesecev po
uveljavljenju tega zakona. Pri takim po-
vrnilu nepremičnin ni treba plačati pre-
nosne takse.

Čl. 3. Za terjatve, zaradi katerih je bila
prisilna prodaja v smislu čl. 1. tega za-
kona odložena, je dolžan dotični kmet za-
dolženec plačati 6 odstotne obresti letno
od dneva tožbe, razen v primeru, da je
bila s sodbom ali poravnavo ali na kak drug
način določena nižja obrestna mera. Če pa
upnik prostovoljno pristane na odgoditev
plačila brez tožbe ali če ne zahteva povra-
čilo: pravnih stroškov, lahko znaša dogo-

vorjena obrestna mera največ 10 odstot-
kov ne glede na prej določeno ali ob za-
dolžitvi dogovorjeno obrestno mero. V
maksimalni iznos letnih obrestni se morajo
všeti tudi vsi posttrastni stroški. Dogovor
o obrestni meri je neveljaven, če obrestna
mera presega s tem zakonom določeno
obrestno mero.

Čl. 4. Razveljavijo se določbe členov 69,
119, 133, 134, 149, 165, 209 in 230 zakona
o izvršbi in zavarovanju iz leta 1930.

Čl. 5. Če pride denarni zavod v težkočo
zaradi svojih kreditnih odnosaev vsled
splošne kreditne krize ali vsled neobičaj-
nega in prekomernega dvigovanja vlog, pa iz-
kazuje njegova financa večja aktivna kakor
pasiva, lahko ministrski svet na zahtevo
dotičnega denarnega zavoda in na predlog
ministra za trgovino izda za vsak primer
posebej uredbo z zakonsko močjo, s kate-
ro se določi rok za izplačilo vlog in izdajo
drugi ukrepi za varnost vlagateljev in up-
nikov ter ukrepi za reorganizacijo dotične-
ga zavoda. Minister za trgovino ima pra-
vico, da v takem primeru imenuje za do-
tični zavod svojega komisarja.

Čl. 6. Za kmeta v smislu tega zakona se
smatrajo osebe, ki same obdelujejo zemljo
s člani svoje rodbine in katerih davčna
bremenina izvirajo pretežno od poljedelstva,
če njihova posestva ne presegajo 75 ha
obdelane zemlje odnosno 150 ha pri ro-
binskih zadrugah. Prav tako se smatrajo
za kmete v smislu tega zakona osebe, ki
zaraadi pomanjkanja lastnih delovnih sil s
pomoci najetih ljudi obdelujejo zemljo,
kakor tudi mladoletni, če se vzdržujejo z
dohodki kmetijstva.

Čl. 7. Odlok o odgoditvi plačil v smislu
določb čl. 1. tega zakona izda redno sodišče
kot izvršna oblast po službeni dolžnosti ali
na zahtevo dolžnika, ko se prepriča, da je
smatrati dolžnika po določbah čl. 6. za
kmeta.

Čl. 8. Določbe tega zakona ne veljajo za
dolgove napram državi, samoupravnim kor-
poracijam (občine, banovine) občinskim in
banovinskim hranilnicam, Narodni banki,
Državni hipotekarni banki, Privilegirani
agrarni banki, zadrugnim organizacijam, ka-
kor tudi ne za plačila alimentacij in dol-
gov, ki izvirajo iz kaznivih dejanj.

Čl. 9. Zakon stopi v veljavo, ko ga pod-
piše kralj, obvezno moč pa dobi z izjemno
čl. 4. ko se objavi v »Službenih Novinah«.
Določbo čl. 4. stopijo v veljavo 15 dni po
uveljavljenju tega zakona. Minister pravde
se pooblašča, da izda vse potrebne naredbе
in pravilnike za izvajanje tega zakona.

Berlin, 10. aprila. g. Zvečer poročajo
iz Hamburga, da je prišlo tam do krva-
vega spopada med hitlerjevci in komu-
nisti. Dva hitlerjevca sta bila ubita. —
Storilci so ušli in še niso prijeti. Podro-
bnosti še niso znane.

Končni rezultat

Berlin, 11. aprila. d. Ob 1. zjutraj je
bil objavljen začasni uradni končni re-
zultat predsedniških volitev. Skupno je
bilo oddanih 36.491.694 glasov, torej
1.155.421 manj kakor pri predsedniških
volitvah dne 13. marca.

Državni predsednik Hindenburg je do-
bil 19.359.642 glasov (708.912 več kakor
zadnjič), Hitler 13.417.460 (2.078.175
več kakor zadnjič) in Thälmann 3 mi-
lijone 706.388 (1.276.809 manj kakor
zadnjič). 8.264 glasov je bilo razceplje-
nih.

Hindenburg je dobil 1.148.000 glasov
nad absolutno večino, čeprav bi pri dru-
gih volitvah zadostovala za izvolitev
relativna večina. Ker je komunistični
kandidat Thälmann izgubil več glasov,
kakor znaša nazadovanje volilne udelež-
be, se smatra za potrjeno, da je del ko-
munistov glasoval za Hitlerja. Za Hit-
lerja je bila dalje oddana večina onih
glasov, ki so dne 13. marca odpadli na
Düsterberga in ki jih je bilo 2.573.519.
Düsterbergov tabor se je očitno raz-
cepil. Nemški nacionalci so volili Hit-
lerja, stahlhelmovci pa Hindenburga.

Od skupno 35 volilnih okrožij je dobil
Hindenburg absolutno večino v 22, rela-
tivno večino pa v 7 okrožjih. Hitler je
dobil absolutno večino samo v 1 volil-
nem okrožju (Pommern), relativno pa
v petih.

Volilna udeležba znaša 83 odstotkov,
torej 3 odstotke manj kakor pri marče-
vih volitvah.

Ker je Hindenburg nastopil svoje
predsedniško mesto dne 2. maja 1. 1925,
teče njegova sedanja doba do 2. maja
t. l., ko se prične drugo Hindenburgovo
predsednikovanje.

Nekateri podrobni rezul- tati

Gross-Berlin: na ozemlju Berlina in pred-
mestij je bilo oddanih skupno 2.765.000
glasov. Hindenburg je dobil 1.329.000 (več
21.000), Hitler 864.000 (več 200.000) in
Thälmann 572.000 (manj 112.000).

Dezela Saška: Hindenburg 1.535.000 (več
44.000), Hitler 1.269.000 (več 220.000),
Thälmann 410.000 (manj 119.000).

Okrožje Vratislava: Hindenburg 173.000,
Hitler 144.000, Thälmann 260.000.

Okrožje Würtemberg: oddanih glasov
1.420.000 (minus 33.000). Hindenburg 898
tisoč (plus 50.000), Hitler 414.900 (plus 44
tisoč), Thälmann 180.000 (minus 40.000).

Okrožje Leipzig: oddanih glasov 867.000,
Hindenburg 449 (minus 5.000), Hitler 296
tisoč (plus 50.000), Thälmann 122.000 (mi-
nus 22.000).

Okrožje Baden: Hindenburg 741.600
(plus 28.000), Hitler 439.000 (plus 56.000),
Thälmann 107.000 (minus 40.000).

Gross-Stuttgart: Hindenburg 157.399, (pri
prvih volitvah 157.140), Hitler 51.646 (45 ti-
soč 380), Thälmann 27.343 (34.396).

Megeburg: Hindenburg 109.000, Hitler
61.000, Thälmann 17.000.

Silno zanimanje prebival- stva

Berlin, 10. aprila. d. Čeprav ni bilo
nobenega dvoma, da bo Hindenburg
pri današnjih volitvah izvoljen z veliko
večino, vlada med vsem prebivalstvom
izredno veliko zanimanje za volilne
rezultate. V Berlinu vrvi v večernih
urah po vseh ulicah živahno življenje.
Povsod so nastavljeni radijski megafoni,
pred katerimi poslušajo velike mno-
žice poročila z volišč. Vse nemške ra-
dio postaje in tudi vse avstrijske so
priključene na berlinsko oddajno po-
stajo, ki objavlja vsake četrte ure do
takrat znane skupne, pa tudi zanimivej-
še podrobne rezultate.

Med narodnimi socialisti je zavladalo
veliko veselje, ko so že prva poročila
pokazala, da niso napredovali samo
Hindenburgovi glasovi, temveč tudi gla-
sovi za Hitlerja, kateremu so vladni
krogi prorokovali, da bo pri današnjih
volitvah dobil manj glasov kakor pri
marčevskih. Med hitlerjevci vlada veliko
zmagoslavje, ker pravijo, da je s tem že
tudi odločena zmaga desničarskih
strank pri deželnozborskih volitvah na
Pruskem, ki bodo 24. aprila. Tudi zve-
čer red ni bil nikjer kaljen.

Sestanek jugoslovenskih književnika

Mednarodni kongres književnika 1. 1933. bo v Jugoslaviji

Ljubljana, 10. aprila.

Danes so se v našem mestu sestali k posvetovanju književniki iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, organizirani v mednarodni organizaciji PEN-klubov. Sestanek se je vršil v prostorih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo med 10. in 13. uro in med 16. in 18. uro. Svoji so prispele iz Zagreba književnici Milan Begović, dr. Milan Curčin, dr. Badalić, dr. Andriasy, dr. Mile Budak in Zlatko Gorjan, z jutranjim brzovlakom pa so se pripeljali še središnji pričakovani gostje iz Beograda: dr. Svetislav Stefanović, ki je bil te dni izvoljen za predsednika srbskega centra Pen-kluba, novi tajnik beogradskega kluba Gustav Krklec in člani Desanka Maksimovića, Milan Vukasović in Rade Dravina.

Ze središnji so ljubljanski tovariši privedli svojim gostom večerjo, pri kateri se je kmalu razvila prijateljska izmenjava misli ne samo o klubskih, marveč tudi o splošno-literarnih vprašanjih.

V znamenju najzobje solidarnosti vseh treh samostojnih klubov, ki predstavljajo slovensko, hrvaško in srbsko književnost, so potekala tudi današnja posvetovanja. Predsedoval je Oton Župancić, v predsedstvu pa sta bila dr. Svetislav Stefanović, Milan Begović. Poleg gostov so bili navzoči tudi mnogi književniki iz vrst slovenskega centra.

Po poročilu o udeležbi jugoslovenskih delegatov na lanskem mednarodnem kongresu Pen-klubov v Haagu in po sklepu, da bo letos beogradskega PEN-kluba uradno zastopal jugoslovenske književnike na mednarodnem klubskem kongresu v Budimpešti, so zborovalci pretresali nekatere ožje medkлубske zadeve. Anton Lajovic je postavil predlog, kako bi PEN-klubi storili še več kot doslej za to, da bi se malo znane književnosti boljše in pravičnejše uveljavile v mednarodnem svetu.

Poglavitno pozornost pa so navzoči književniki posvetili pripravi na mednarodni kongres PEN-klubov, ki bo leta 1933. v Jugoslaviji. To dejstvo daleč presega običajni krog književnih stikov in dobiva pomen splošno važne zadeve, ki združuje v sebi naš narodni prestiž in tujsko - propagandno interese. Pričakovati je, da bo ta prilika zvalila v našo državo mnoge svetovnoznane književnike; tako je že zagotovljena udeležba slovečega angleškega romanopisca Galsworthyja, pridejo pa tudi Duhamel, Cernieux in drugi pisatelji z zapada. Nekateri bodo ostali več tednov v Jugoslaviji.

V Ljubljani zbrani književniki so se podrobno posvetovali o težavnih in odgovornih organizacijskih nalogah, ki jih zastavlja še sedaj ta kongres in so sprejeli vrsto načelnih in konkretnih sklepov. Kongres bo prihodnje leto nekako med 25. — 30. majem v Dubrovniku z izleti po Jadranu in z obiski Beograda, Zagreba in Ljubljane. Vse kaže, da bo to ena najpomembnejših mednarodnih prireditev na naših tleh. Priprave bodo vodili poleg širšega prirediteljskega odbora vsi trije PEN-klubi in ožji lokalni odbori.

To je največji, tudi za široko javnost zanimiv rezultat ljubljanskih posvetovanj.

Današnji sestanek je bil prekinjen z opol-danskim kosilom, ki je zopet združilo goste in domačine v prijateljski družabnosti. Zaradi težkih gospodarskih razmer je letošnji medklubski sestanek jugoslovenskih PEN-klubov potekal skromno, vendar pa ni manj presrečno. Daljših izletov ni bilo. Popoldne so nekateri ob krasnem vremenu z Gradu obdvojali Ljubljano in bleščeče planine, z večernim brzovlakom pa so se nekateri že vrnili. — Drugi bodo odpotovali jutri zjutraj.

Mariborski hišni posestniki in najemnine

Na včerajšnjem izrednem obćnem zboru je Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico sprejelo predloge za primerno znižanje najemnin

Maribor, 10. aprila.

Danes dopoldne je bil pri Orlu izreden obćni zbor Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico, ki se ga je udeležilo nad 350 hišnih posestnikov. Prisoten je bil tudi predsednik Zveze hišnih posestnikov g. Ivan Frelih iz Ljubljane. Obćni zbor je podrobno razpravljal o prećem najemninem vprašanju in drugih težavah, ki jih imajo hišni posestniki.

Predsednik društva g. Meglič je v svojem referatu naglašal, da je današnji izredni obćni zbor bil sklican z namenom, da se uredi vprašanje najemnin, da bi ne bilo potrebno pri tem uporabiti zakonske zaščite najemnikov. Ureditve stanovanjskih najemnin naj bi se izvršila sporazumno med hišnimi posestniki in najemniki, najemniki. Nadalje je naglašal, da hišni posestniki in stanovanjski najemniki. Nadalje je naglašal, da hišni posestniki nikakor niso deležni kakršnih olajšav ali pocenitve potrebšćin za vzdrževanje hiš. Hišnim posestnikom se tudi niso priznale davčne olajšave, nego so se banovineke doklede celo precej zvišale, tako da torej hišni posestniki ne obćtijo nikake pocenitve vsega tega, kar je za upravo hiš neobhodno potrebno. Poudarjal je, da so hišni posestniki kljub temu pripravljeni gledati na sedanje hude gospodarske razmere pristati na to, da se najemnine primerno uredi in znižajo v primerih, kjer so glede na stavbno kakovost in opremo in lego posameznih stanovanj najemnine previsoke. Hišni posestniki se nikakor ne morejo strinjati z zahtevu stanovanjskih najemnikov, da bi se najemnina določila na podlagi zlate paritete v razmerju ena krona je 10 Din po stanovanjski najemnici iz leta 1914., ni sicer zaradi tega, ker so se razmere v teku 18 let temeljito izpremenile. V Mariboru in drugod je pač le malo hiš, ki so ostale v istih rokah, kakor so bile leta 1914., in ki bi se ne bile na ta ali drug način bistveno in temeljito popravile in ustrezno sedanjim zahtevam adaptirale in opremlje z elektriko in drugimi udobnostmi, katerih v starih hišah l. 1914. ni bilo. Tudi so bile najemnine leta 1914. za slična stanovanja zelo različne. Na podlagi zlate paritete bi dobil hišni posestnik z upoštevanjem dejstva, da so znašale obćinske davščine l. 1914. 16 odstotkov, letos pa znašajo 23 odstotkov, za stanovanje, za katero je bila leta 1914. prijavljena najemnina 50 kron, sedaj 320 Din, drugi hišni posestnik pa bi dobil za stanovanje iste kvalitete in v isti legi, za katero se je plaćevalo tedaj 55 kron, 583 Din, torej za 263 Din več.

Nadalje je predsednik poudarjal, da je odbor na mnogih sejah razpravljal o tem prećem vprašanju in prišel do zaključka, da najemninkega vprašanja ni mogoće rešiti na drug način, kakor da se za stanovanja določi najemnina, ki ustreza današnjim razmeram, in sicer: za enosobno stanovanje s kuhinjo in pritliklinami od 150 do 350, za dvosobno s kuhinjo in pritliklinami 350 do 700, za trosobno s kuhinjo in pritliklinami 700 do 1000 Din, za stanovanja, ki so opremljena s kopalnicami, bi se plaćalo še posebej od 100 do 200 Din. V teh razvalnih cenah je vsćeta tudi 23odstotna obćinska davščina in bi stranke poleg najemnine ne plaćevale nikakih posredniških dajatev. Za štiri in večsobna stanovanja se ne doloćijo nikake ravne cene, ker se taka stanovanja ne morejo več smatrati za neobhodno potrebna in tudi niso bila zaščćena v času stanovanjske zaščite. Najemniki, ki imajo štirisobna stanovanja, si bodo pač morali najti svojih dohodkov ustrezaćo manjša stanovanja. Hišni lastniki, ki zahtevajo za štiri in večsobna stanovanja pretirane najemnine, bodo pa itak prisiljeni znižati jih, ker sicer stanovanja ne bodo mogli oddati. Tudi glede poslovnih lokalah ne pristajajo hišni posestniki na nobene ravne cene, ker bi se ne moglo faktično izvesti. Pri poslovnih lokalah igra bistveno vlogo le lega. V prometnem delu mesta, kjer so v Mariboru povećini kvalitetno najslabši prostori, se plaćuje kljub temu zanje laže in najvišje

najemnine kakor pa za udobne poslovne prostore na kakem nepremetnem kraju. Glede najemnin naj se v prvi vrsti sporazumejo hišni lastniki in najemniki v okviru razvalnih cen, šće ako bi tak sporazum ne bil mogoć, naj se obrnejo prizadevanja na razsodišće, sestavljeno iz dveh zastopnikov hišnih lastnikov in dveh zastopnikov najemnikov, pod predsedstvom nepristranskega razsodnika.

Ob koncu svojega referata je predsednik poudarjal, da so hišni posestniki pokazali s tem svojo najboljšo voljo in tako tudi s svoje strani prispevali k omiljenju današnjih težavnih razmer.

Po referatu je sledila debata, v katero je posegel tudi predsednik Zveze hišnih posestnikov g. Frelih, ki je obrazložil obćitoći položaj in pozival zborovalce, naj prikanejo na te predloge. G. dr. Strmšćek je naglašal, da niso vsi hišni posestniki vćlanjeni v društvo in da bi bilo treba najti način, da bi tudi ti hišni posestniki upoštevali te predloge, ker je znano, da so baš oni zahtevali res pretirane najemnine. Mestnik stavbenik g. Julij Glaser je sprožil vprašanje znižanja visokih obrestnih mer, ki jih zahtevajo denarni zavodi in zaradi katerih bo v bodoće zelo trpeļa stavbna podjetnost. G. Hinko Sax je naglašal, naj zbor spričo težavnih razmer, ki so se z redukcijo plać državnega uradništva še poslabšale, to upošteva in sprejme v celoti stavljen predloge, zlasti ravne najemnine. Poudarjal je nujno potrebo svobodnega sporazuma med hišnimi posestniki in najemniki. Stanovanja so važna žiljska potrebšćina in hišni posestniki ne zahtevajo več kakor to, da lahko vzdržujejo svoje hiše, ker so tudi oni naposled pripravili žrtvovati svoj del za skupnost pri omiljenju sedanje krize. Govorili so še posestniki gg. Benko, Grgić in Kranjc, nakar je prećital predsednik g. Meglič resolucijo, katere predlogi se v glavnem pridružujejo resoluciji delegatov zveze v Ljubljani in ki bo poslana g. banu in g. ministru za socialno politiko in narodno zdravje, nadalje resolucijo, naslovljeno na mariborskega mestnega župana, glede ukinitve pristatkarne, ukinitja kuluka za lamsko leto, parćene davščine in dimnikarske tarife, in resolucijo glede prisilnega sklepanja najemninških pogodb in tozadevnih taks. Resolucijo, ki se tiče znižanja najemnin, bo Društvo hišnih posestnikov poslalo tudi akcijskemu odboru za znižanje najemnin v Mariboru. Vse predlagane resolucije so bile soglasno sprejete z živahnim odobravanjem. Lepo uspelo zborovanje je predsednik zaključil ob 12. uri.

Zborovanje gradbenih in progovnih železnićarjev

Ljubljana, 10. aprila.

Današnje zborovanje železnićarjev gradbene in progovnozdrževalne stroke UJN2IB, ki se je vršilo v steklenem salonu restavracije na glavnem kolodvoru, je bilo prav lepo. Okrog 300 prisotnih je pazljivo sledilo poročilom svojih funkcionarjev. Zborovanje se je udeležilo tudi zastopnik načelnika gradbenega oddelka g. inž. Petřzela.

Iz obćinih poročil se je dalo razbrati, da se naši železnićarji dobro zavedajo današnjih hudih ćasov in da gre njih stremeljenje za tem, da se šćitijo interesi uslućbenecv, kar naj bi imelo za posledico tudi blagor same sluźbe. Železnićarji si želijo le, da se jim zagotovi primerna eksistencija, ki bi jim omogoćala redno izvrševanje naporne sluźbe.

Ostro gospodarsko krizo obćiti prav posebno osebe gradbene in progovnozdrževalne sluźbe zaradi znižanja kreditov. Zato so zborovalci pooblastili svoj odbor, v katerega so bili izvoljeni vsi dosedajni odborniki, da deluje z vsemi moćmi na tem, da se potrebni krediti zvišajo. Osebu naj bi se zopet priznal star servitut v obćiki oddaje starih nerabnih pragov, v zimskem ćasu pa naj bi se dali osebu kožuhi, odnoeno za deževno vreme dežni plašći in slično. Vse te želje so bile ob koncu zborovanja sprejete v precej obćimo resolucijo. Eden glavnih predlogov je bil, da se ukine doloćba vplaćevanja v penzijski sklad pomoćnega oseba za nazaj in pa da se z zakonom odpravi doloćba v zakonu o državnem prometnem osebu, ki priznava za penzijsko dobo le efektivni ćas, ki ga prebije usluźbenec v svojstvu reguliranega usluźbenca.

rovanja sprejete v precej obćimo resolucijo. Eden glavnih predlogov je bil, da se ukine doloćba vplaćevanja v penzijski sklad pomoćnega oseba za nazaj in pa da se z zakonom odpravi doloćba v zakonu o državnem prometnem osebu, ki priznava za penzijsko dobo le efektivni ćas, ki ga prebije usluźbenec v svojstvu reguliranega usluźbenca.

Tardieujeva čestitka dr. Marinkoviću

Beograd, 10. aprila. AA. Emil Dard. izredni poslanik in pooblašćeni minister Francije na našem dvoru je obiskal p. moćnika zunanjega ministra Konstantina Fotića in mu izročil pri tej priliki brzovlakote vsebine: K prevzemu predsedstva ministrskega sveta izvolite sprejeti moje iskrene čestitke in najprišćnejše želje. — A. Andre Tardieu, Predsednik ministrskega sveta Marinković je napisal našega poslanika v Parizu, naj se v njegovem imenu zahvali g. Tardieuju za čestitke.

Izpremembra v ćsl. vladi

Praga, 10. aprila d. Predsednik Masaryk je sprejel demisijsko železnićarskega ministra Mlćocha in imenoval za njegovega naslednika ministrskega svetnika v železnićarskem ministstvu inž. Josipa Hula. Novi železnićarski minister inž. Hula je 59 let star je sin železnićarskega delavca. Z ostavko železnićarskega ministra Mlćocha je nastal nov politićni položaj. Sicer bo razpolagala većina po izstopu obrtne stranke iz vladne koalicije še vedno z več ko 200 glasovi proti 100 glasovom opozicije, toda z izstopom obrtne stranke je bil oslabljen mešćanski element v vladni koaliciji, kar vsekakor ne bo ostalo brez vpliva na notranje-politićne razmere v Českoslovaški. Inž. Hula je vstopil v vladu kot uradniški minister, vendar pa se zatrjuje, da je v tesnih zvezah s ćeško agrarno stranko.

Novi ameriški poslanik v Londonu

London, 10. aprila. AA. V petek je prispel v London novi ameriški veleposlanik na anglešćkem dvoru, Andrew Mellon. Pri izkrcanju v Southamptonu so ga pozdravili predsednik obćine in odborniki. Mellon je v svojem odgovoru med drugim dejal, da si šteje v veliko ćast, ker bo lahko sodeloval pri okrepi prijateljskih stikov med obema državama.

Justifikacija atentatorjev v Moskvi

Moskva, 10. aprila s. Vasiljev in Stern, ki sta bila zaradi atentata na nemškega poslanikškega svetnika Twardowskega obsojena na smrt z ustrelitvijo, sta vćzila na centralni eksekutivni odbor Sovjetske unije prošnjó za pomilostitev. Centralni eksekutivni odbor je prošnjo odklonil in je bila smrtna obsodba že izvršena.

Težke letalske nesreće

Rim, 10. aprila AA. V petek sta trćila dva aeroplana za bombardiranje, ki pripadata letalskemu centru Tonato e Bocelo, v okolići Gardskega jezera. Letali sta trešćila na zemljo, pri ćemer sta našla smrt dva oficirja in pet moć posadke, ki so bili v letalih.

Le Bourget, 10. aprila. s. Dve vojaški letali sta v zraku trćili. Od štirih pilotov so trije s padalom skoćili iz letal ter pristali popolnoma zdravi. Četrti pilot, neki podćastnik, se je ubil. Letali sta se razbiļi.

Nenaden povratak princa Nikole v Bukarešto

Bukarešta, 10. aprila. d. Rumunski princ Nikolaj je vćeraj ob 4. popoldne prispel iz Pariza z letalom v rumunsko prestolnico. Njegov nenaden prihod je zbudil najvećjo senzacijo. Za danes je bil sklican kronski svet, ki so se ga udeleležili razen ćlanov vlade tudi predsednika senata in poslanske zbornice ter maršal Presan. Kakor se zatrjuje, je povratak princa Nikolaja v zvezi z vprašanjem konćne ureditve njegove ženitve. Princ je bil baš pozvan pred petimi dnevi po odposlancu kralja Karola, naj se odloći, ali se pusti loćiti od svoje žene ali pa se odpove vsem pravicam ćlana kraljevske rodbine. Kralj je doloćil svojemu bratu za odloćitev rok treh dni.

Ureditve dvolastniških posestev ob bolgarski meji

Sofija, 10. aprila. AA. Bolgarska agencija poroća, da je bolgarska delegacija v glavni mešani komisiji za likvidacijo dvolastniških posestev, ki jo tvorijo polkovnik Baćov, Markov in Manolov, odpotovala davi v Beograd.

Umor kitajskega generala

Pariz, 10. aprila. AA. Agencija Rengo poroća iz Harbina, da so generala Jungćaja, poveljnika ćet, ki so neprijateljsko razpoloćene nasproti novi mandžurski vladi, ubili njegovi oficirji, ki so mu zamerali, ker je bil nevtralen napram japonski vladi.

Kreugerjeve poverebe

New-York, 10. aprila. g. Delničar »International Match Corporations« Benjamin Potoker, ki ima 85 % delnic te družbe, je predlagal sodniji, naj se uvede nad družbo nadzor, ćeš, da je Ivar Kreuger zakrivil v vodstvu podjetja ogromne poverebe. Potoker zatrjuje, da so »International Match Corporation« in ostale z njo združene družbe izgubile zaradi slabega Kreugerjevega gospodarstva okroglo pol milijarde dolarjev.

Razglas o prijavi mlinov

V smislu doloćb novega zakona o prometu pšenice se morajo prijaviti vsi mlini razen navadnih kmećkih mlinov

Beograd, 10. aprila. AA. Na podlagi zakona o prometu s pšenico v tuzemstvu z dne 31. marca t. l. in pravilnika ministrsva za trgovino in industrijo št. 664 z dne 5. aprila t. l. morajo vsi avtomatićni in drugi mlini s pripravami za ćišćenje, sejanje in sortiranje moke predloćiti prijavo delegatu ministrsva za trgovino in industrijo pri Privilegirani družbi za izvoz poljskih pridelkov o temle:

a) števílo mlinekih kamnov in dolžina njihovih premerov, b) števílo in dolžina valjev in sicer posebej glede dvojnih in posebej o enostavnih, c) števílo in velikost naprav za sejanje, ćišćenje in sortiranje moke, d) pogonska sila, ki ji njo mlini razpolagajo, e) kapaciteta mletve pri polnem pogonu za 24 ur, f) podatki o napravah za ćišćenje pšenice, presejanje in sortiranje moke.

Pod kapaciteto je treba razumeti najvećje mletvo vseh mlineških naprav pri polni pogonski sili v 24 urah.

V prijavi je treba toćno navesti naslov mline, ime lastnika (zakupca), pošto in srez. Prijave morajo biti podpisane. Prijavo je treba predloćiti tudi v primeru, će je mlin vloćil podobno prijavo kakemu drugemu oblastvu. Avtomatićni in drugi mlini z napravu za ćišćenje pšenice, sejanje in sortiranje moke, ki so predloćili svoje prijave delegatu ministrsva za trgovino in industrijo pri Privilegirani družbi za izvoz poljskih pridelkov, ki pa niso v teh prijavah navedli instalacij in strojev teh naprav, morajo predloćiti naknadno prijavo, ker jim predloćene prijave ne bodo potrjene. Pri predloćitvi prijave je treba upoštevati, da na podlagi zakona o prometu s pšenico z mlineškim pavšalom ni obremenjena kapaciteta mletve pšenice, marveć kapaciteta mletve vseh žitaric. Kmećki mlini so mlini brez valjev in brez instalacij za ćišćenje pšenice ali za sejanje in sortiranje moke, ne glede na števílo kamnov, pogonske sile in kapacitete.

Mešani mlini, to je mlini, ki meljejo tipizirano in kmećko moko, ne smejo pri prijavi kapacitete loćiti kapacitete kamna od kapacitete valja in predloćiti posebno prijavo za eno ali drugo. Prav tako se ne sme pri teh mlinih loćiti kapacitete mletve

drugih žitaric.

Po ćl. 10 pravilnika je bil doloćen mlineški pavšal za mesec april. Ta pavšal morajo mlini plaćati brez predhodnega poziva delegata ministrsva za trgovino in industrijo po prijavi kapaciteti in tei kapaciteti odgovarjaći kategoriji na poštno-ćekovni raćun št. 56026 najdalje do 16. aprila t. l.

Na podlagi ćl. 7 pravilnika morajo mlini, ki ne bodo več obratovali, predloćiti prijavo o tem ministrstvu za trgovino in industrijo oziroma delegatu ministrsva ali Privilegirani družbi za izvoz poljskih pridelkov najkasneje do 12. aprila t. l., sicer bodo morali plaćati mlineški pavšal.

Mlini, ki bodo predloćili prijavo o ustavitvi obrata, ne bodo smeli v nobenem primeru obratovati do 30. junija t. l. Mlini, ki so obratovali med uveljavitvijo zakona o prometu s pšenico v tuzemstvu in ki se niso redno prijavili, bodo obtoćeni za prekršitev navedenega zakona in bodo morali plaćati predpisani pavšal do 30. junija 1932.

Po § 7 zakona o prometu s pšenico bodo lastniki (zakupci) mlinov, ki bodo krili predpise tega zakona ali ki bodo vloćili lažnjive prijave o kapaciteti svojih obratov oziroma, ki bodo trgovali in mlii žitarice brez predhodne prijave, kaznovani z zaplombo vseh zalog in z denarno kaznijo do 100.000 Din, z ustavitvijo obrata in z zaporom od 3 mesecev do enega leta.

Ako lastnik (zakupec) mline sam ne vodi mline, bo z zaporom kaznovana oseba, ki je postavljena, da vodi mlin, druge kazni pa bodo zadele lastnika (zakupnika mline).

Kazni bodo izrekala krajevna pristojna redna sodišća prve stopnje (sreska sodišća, kjer pa teh ni, prvostopna oziroma okroćna sodišća) po kratkem postopku, ki pa ne sme trajati delj kot 14 dni. Sodišća se bodo ravnala po doloćbah kazenskega sodnega postopka, ki je zanje obvezen. Razsodba drugostopnega sodišća je izvršna. Pristojna obćinska in upravna oblastva bodo na zahtevo ministrsva trgovine in industrije zaplenila zaloge pšenice in moke in ustavila obrate dotlej, dokler sodišće ne izreće konćnega sklepa o toćbi (ovadbi).

Organizacija JRKD

Beograd, 10. aprila. p. Svoći se je vršila seja glavnega tajništva JRKD, na kateri so razpravljali o organizaciji banovinskih odborov. Danes je imel v Narodni skupšćini svojo sejo zaćasni glavni odbor JRKD. V smislu sklepov z dne 8. t. m. je zaćasni glavni odbor sklicaj za ponedeljek ob 11. dopoldne v prostorih Narodne skupšćine konferenco vseh senatorjev in narodnih poslancev JRKD. Za sredo popoldne je sklican sestanek narodnih poslancev iz dunavsko banovine, ki bodo razpravljali o organizaciji banovinskega odbora JRKD za dunavsko banovino.

Novi zakoni

Beograd, 10. aprila. Jutri dopoldne bo imel sejo akupćiński odbor, ki razpravlja o zakonu glede pobijanja draginje, popoldne pa bo zasadal odbor, ki proućuje zakon o gradnji drušćvenih domov.

Nadaljnje naraščanje rek

Beograd, 10. aprila. p. Zaradi deževja reke še vedno naraščajo in poplave zavzemajo vse većji obseg. Na tisoće in tisoće orlov, rodovitnega polja je že poplavljenega, kar bo imelo za posledico ne samo unićenje zimskih posevkov, marveć tudi veliko zakašnitev spomladanskih del, kar bi moglo kvarno vplivati na letošnjo žetev. Zdi se, da vode še ne bodo tako kmalu padle. Ne samo velike reke, tudi vse manjše reke so zelo narasle in prestopajo bregove. Najveć škoda je dosedaj napravila Sava, najmanj pa Drava, ki še ni povzročila većjih poplavi. Tudi Dunav stalno narašća in prićakuje se, da se bo v bližnjih dneh izlil v tako zvani panćevski rit ter v okolići Beograda.

Poletni semester na zagrebski univerzi

Zagreb, 10. aprila. n. Vpisovanje na univerzo je sicer zakljućeno, le izredno se bo nadaljevalo do 29. t. m. Dotlej se bo brćkone vpisalo na univerzo še 9 do 20 slušateljev. Na zagrebski univerzi je po podatkih, ki so zbrani te dni, vpisanih 4.466 slušateljev.

Stavka na veterinarski fakulteti v Sofiji

Sofija, 10. aprila. AA. Dijaki sofijske veterinarske fakultete so stopili v stavko, ki jo utemeljujejo s tem, da univerzitetse oblasti niso sprejele njihovih zahtev glede izpitov.

Spremembe v bolgarski diplomatski sluźbi

Sofija, 10. aprila. AA. Prvotno se je mislilo, da bodo še v teku tege meseca imenovani novi bolgarski pooblašćeni ministri v Beogradu, Bernu, Pragi in Washingtonu, sedaj pa trdijo poućeni krogi, da bodo ta mesta zasiedala šće prihodnji mesec, torej brćkone šće po uveljavljenju novega proraćuna. Po poročilih listov bo sedanjí bolgarski poslanik v Washingtonu, znani zgodovinar Simeon Radev, premešćen v Švicu kot bolgarski stalni delegat pri Društvu narodov.

Vohunski proces v Varšavi

Varšava, 10. aprila AA. Na varšavskem okroćnem sodišću se je vršila razprava proti Antonu Staniszevskemu in Grotu, ki sta obtoćena, da sta vohunila za Rusijo. Razprava je bila tajna. Anton Staniszevski je bil obsojen na 10. Grot pa na tri leta zopora. Staniszevski, ki se je »zdajal za inženjerja, je bil v zvezi z namestnikom sovjetskega vojnega atašea v Varšavi, polkovnikom Bogovojem, ki je bil zapleten v vohunsko afero poljskega majorja Demkowskega in je zato moral zapustiti Varšavo.

Neuspela angleško-ruska pogajanja

London, 10. aprila d. V spodnji zbornici je v p.dn. izjavil državni podtajnik v zunanjem ministrstvu, da so se pogajanja z rusko vlado o ureditvi predvojnih dolgov ponesrećila in da ne vidi vlada nobene moćnosti za plaćilo dolgov.

Važna konferenca mednarodnega urada dela

Beograd, 10. aprila. r. V torek, dne 12. aprila, se sestane v Zenevi 16. mednarodna konferenca dela. Na dnevnem redu so važna vprašanja socialne zaščite. Med drugim bo konferenca razpravljala o ukinitvi zaselnih posredovalnih sluźb, o zavarovanju delavstva za primer nemoglosti, starosti in smrti, o doloćitvi starosti mladoletnih, zaposlenih pri neindustrijskih delih ter o zaščiti delavcev, zaposlenih pri natovarjanju in raztovarjanju parnikov.

Poleg tega se bo konferenca bavila v vprašanjem brezposelnosti v zvezi z gospodarsko krizo in s splošnimi mednarodnimi problemi socialne zaščite. Jugoslavijo bodo na konferenci zastopali: načelnik ministrsva socialne politike Dušan Jeremić, ravatelj Orednjega urada za zavarovanje delavcev Radovan Matjašić, za delodajalce generalni tajnik Centrale industrijskih korporacij gospod. Djordjo Curćin, za delavce generalni tajnik Saveza uedinjenih delavskih sindikatov Jugoslavije Bogdan Krekić in kot ekapert generalni tajnik Centrale delavskih zbornic dr. Živko Topalović.

Konferenca mednarodne trgovske zbornice

Dunaj, 10. aprila. AA. Na konferenci mednarodne trgovske zbornice, ki bo med 16. in 24. aprilom v Innsbrucku, bodo zlasti razpravljali o gospodarskem položaju držav Srednje Evrope in skušali doloćiti metode, po katerih naj bi se doseglo gospodarsko zbliznanje med evropskimi državami.

Na konferenci bodo zastopane Nemćija, Anglija, Avstrija, Bolgarija, Francija, Mađarska, Italija, Poljska, Rumunija, Českoslovaška in Jugoslavija.

Glede na velik udele, ki ga uživa v vseh evropskih gospodarskih krogih mednarodna trgovska zbornica, se rezultat zasiedane innsbrucke konference prićakuje za najvećjim zanimanjem v vseh gospodarskih in politićnih krogih.

Aretacija Starhembergovega odvćetnika

Dunaj, 10. aprila. AA. V Linzu so aretirali odvćetnika dr. Ludvika Reisebauerja zaradi poverebe 300.000 šilingov, ki so mu jih zaupali njegovi klienti. Med klienti je tudi knez Starhemberg, ki ga je dr. Reisebauer branil v vseh njegovih procesih. Dr. Reisebauer je potvoril menice kneza Starhemberga v znesku 250.000. Dr. Reisebauer je bil odvćetnik stare aristokracije skoro vse Zg. Avstrije. Živel je zelo potratno.

Smrtna obsodba dveh mađarskih vojakov

Budimpešta, 10. aprila. Vrhovno vojno sodišće je opoldne potrdilo smrtno obsodo vojakov Josipa Stanislawskiego in Gustava Kare, ki sta sredi januarja z roćno granato ubila gostilničarja Adalberta Sukaca in oplenila njegovo gostilno. Će guverner obeh na smrt obsojenih vojakov ne bo pomilostil, bosta oba obešena, ćim bo imenovan novi krivnik.

Proces proti atentatorju Matuški

Goethe in priroda

Zanimivo predavanje dr. Oblaka v društvu „Soči“

Ljubljana, 10. aprila. Sinoči se je v salonu pri »Levu« redno predavanje društva »Soča«. Predaval je g. dr. Oblak o Goetheju in njegovem odnosu do prirode in o njegovi pokrajini.

G. predavatelj je po kratkem uvodu, v katerem je poudaril veliki pomen spoznavanja prirode, podal geografsko podobno Nemčije. Lepoto njenih pokrajin in mest in se tako vse bolj bližal rojstnemu kraju enega največjih svetovnih genijev, Erfurtu, kjer se je rodil Goethe. V globokem in pesniško zasnovanem govoru je g. predavatelj prikazal vso lepoto türinške pokrajine, ki je dala iz sebe ne le samo Nemcem, ampak vsemu svetu velikega poetu. Zlasti lepo pa je nastikal Weimar, mesto, v katerem je Goethe delal in umrl, in ki je po svoji zunanosti, preprostosti in romantičnosti podobno svojim 40.000 prebivalcem v nekakem sodstvu z našo Vrhniko, kakor je Jena druga Ljubljana. Prav to je g. predavatelju najino moralo izzvati spomin na Cankarja, ob katerem je sprožil celo vrsto misli o umetniškem odnosu do pokrajine in o odvisnosti od nje. Tako je vsako mesto, vsak kraj, vsak še tako majhen košček prirode osebnost zase. In prav ta osebnost kraja je tisti čar, ki daje umetniku delu svoj neizbrisni pečat.

V svojem nadaljnjem predavanju se je g. dr. Oblak dotaknil nemških kulturnih razmer, zlasti je poudaril veliko spoštovanje nemškega naroda do njegovih velmož in povedal ob tej priliki marsikako grenko na račun naše malomarnosti proti slovenskemu geniju. Nemcu je vsak košček, ki ga zapusti ta ali oni veliki pokojnik, svet, ga spravi na varno in izpreminja njegovo rojstno hišo ali hišo, v kateri je umrl, v muzej — pri nas pa Prešernova rojstna hiša propada, dasi bi se z majhnimi stroški dala izpremeniti v svetlino vsega naroda. Po naši lastni krivdi mora zato marsikaj dragocen spomin izginiti. In morda je g. predavatelj prav zaradi te misli o izgubi omenil Goethejeva pisma, v katerih je bore malo zapisano o Napoleonu, ki ga je Goethe častil vse življenje kot enega največjih genijev, dasi je bil njegov sodobnik. G. dr. Oblaku se vidi povsem neverjetno, da ne bi bil veliki nemški mislec kaj več zapisal o silnem Korzičanu, in pravi, da je v tem slavil spet zmago nemški šovinizem...

Nato šele je gosp. predavatelj prikazal Goetheja kot velikega prijatelja narave, prirodoslovca-pesnika, ki se je z vso svojo veliko pesniško dušo poglubil v skrivnost življenja in bil kot poet eden največjih njenih raziskovalcev, ki je svoje življenje posvetil neprestanemu iskanju, da bi doživel absolutno resnico — ki je in ki ni. Tako mu ni bilo nobeno področje na polju prirodoslovne znanosti tuje. Pečal se je z bo-

taniko, mehniko, meteorologijo in je danes proglšen v vsem znanstvenem svetu kot oče primerjalne anatomije, ki je spoznal, da med rastlinskim in živalskim svetom ni nobenega pravega prehoda in da je vsepovsod opaziti enoten zakon razvoja. Tako je bil ta veliki poet, mislec in globoki znanstvenik predhodnik Darwinove teorije. In dasi je prejel od svojih sodobnikov, zlasti od znanstvenikov prirodoslovcev, marsikaj pikro, je bil tako samonikel duh, da je vztrajal do konca kljub vsem napadom. Pa tudi kot planinec je znan. Saj njegova zbirka mineralij je znana med vsem znanstvenim svetom. Ta univerzalni duh se je pečal z geologijo prav tako kakor z verzji. In blesteča oblika njegovega izraza je bila njegovim znanstvenim spisom le v prid, nikakor pa ne v izgubo, kakor so si in si nemara še domišljajo kaki moderni, a mrtvi znanstveniki, ki prodajajo za bisere svojo možgansko navlako. Goethe, ki je bil kot pesnik in mislec človek nenavadno visoke srčne kulture, je to dobro vedel, in dal prav s tem neizpodbiten dokaz za svoj absolutno samostojen duh. Njegovi aforizmi o prirodi so večni. In kakor so vse velike reči preproste, je tudi Goethe v prav teh mislih o kosmosu pokazal človeka v prirodi tako preprosto in umljivo, s tolikšno toplino do vsega življenja, da ostanje človeku nepozabno v spominu. In kako je on potoval! Schillerju piše v nekem pismu, da mu je potovanje igra, v kateri more izgubiti in dobiti, ali dobiček je zmerom večji od izgube. Po vsem tem je bil kakor naš Cankar, Kosovel in drugi večni tuje, neprestano razglabljal o skrivnosti vsega sveta in neprestano iščoč večne, absolutne resnice. On ni nikoli občutil v prirodi disharmonije, ki jo je iznašel moderni človek. Goethe je čutil povsod v prirodi neskončno lepo, tihno ubranost. Le iz te ubranosti je mogel opisati tako čudovito sproščeno svoje »potovanje v Italijo«. V tem načinu Goethejevega potovanja, v tej njegovi igri s prirodo, pa je dan dokaz, da mora človek le na en način živeti s prirodo in jo uživati: po korakih. Zakaj za časa Goethejevega življenja ni bilo ne železnice ne aeroplanov, vendar so dela iz tega časa, zlasti Goethejeva, polna duha večnosti.

Goethejeva osebnost je našla prav v prirodi svojo globino.

★

G. predavatelj je žel od maloštevilne publike navdušen pohvalo. Za njegova tehtna izvajanja so mu je v imenu društva »Soča« zahvalil načelnik predavateljskega odseka g. dr. Ražem.

Čudno pa je res, da je bilo to predavanje tako slabo obiskano, saj je bilo edino slovensko javno predavanje o velikem nemškem pesniku in mislecu!

di on je poudaril težave, ki tlačijo upokojence, posebno stare upokojence, in navedel nekdanji rimski pakt, po katerem bi morala biti urejena pokojnina po valorizaciji predvojnega valute in kar se je v drugih državah tudi zgodilo.

G. Lilleg je podal na ta izvajanja jasno pojasnilo glede rimskega pakta ter je z vso odločnostjo zavnil neke predgovornikove neupravičene očitke odboru.

Blagajniško poročilo je podal društveni blagajnik davčni nadzornik v pokouju g. Rihard Debelak, nakar se je na predlog računskih pregledovalcev soglasno podal blagajniku in odboru absolutorij.

Za prihodnjo funkcijsko dobo je soglasno z vzklikom izvoljen naslednji odbor: predsednik višji davčni upravitelj v pokouju Maks Lilleg, prvi podpredsednik dvorni svetnik v pokouju Vedrnjak, drugi podpredsednik višji poštni upravitelj v pokouju Ivan Vidmar, odborniki: prosvetni inšpektor v pokouju Wester Josip, šolski upravitelj v pokouju Stritar Josip, davčni nadzornik v pokouju Debelak Rihard, vodja po sodnem oficijalu Janežičeva Alojzija, inšpektor finančne kontrole v pokouju Arko Franjo, ravnatelj zemljiške knjige v pokouju Spende Anton, sodni oficijal v pokouju Stegnar Viktorin, orožniški gaštev v pokouju Kmet Fran in okoliški nadzornik varnostne straže v pokouju Minkuš Anton. K tem še pridejo šest namestnikov in trije pregledovalci računov.

Kupujte kolke protituberkulozne lige!

Toda takrat o tem nismo nič vedeli. Vide-li smo le škrice njegove suknje, ki so vneto prileptali v razred in to, da bi bil skoraj padel, kakor je bil dolg in širok, ko je plezal na oder. Potem je stopil za kateder in se oglatlo priklonil nalik močicu.

»Dragi moji prijatelji!...« Ali smo prav čuli? Česa takega nismo bili vajeni in tudi razumevanja za take besede nismo imeli. Dečki so jeli drug drugega suvati s komolci, začulo se je pridušeno hehetanje, ki je naraslo v bučno roganje. Rožica je stal nemo za katedrom. S svojimi kratkovidnimi očmi je sanjavo gledal v smeh in potrpežljivo čakal konca tega sprejema.

»Prevzel sem poučevanje zgodovine,« je rekel nato. »Skupaj bomo delali, nočem biti vaš učitelj, ampak prijatelj.« Govoril je še nekaj časa, kako si pouk zamišlja. Kar nam je pripovedoval, nam je bilo tako novo, toda zapomnili smo si le to, kar nam je bilo všeč. Nič več učenja na pamet, predavanja namestile lekcij, svobodno izmenjavanje misli in tako naprej. Sedeli smo nalik vječim moke in strelmi v Rožico kakor v neko tujo žival. Proti koncu ure je streljal Koren v Rožico z jabolčnimi peškami, toda novi učitelj se za ta napad ni zmenil. Pustil je Korena pri miru.

Ljubljanski nedeljski dogodki

Ljubljana, 10. aprila.

Po deževnih in sneženih dnevih smo imeli danes

prijazno nedeljo.

Ljubljanci so jo zato že zgodaj zjutraj v trumah mahčili v prirodo. Smarna gora in Katarina sta imeli skoraj rekorden posest. Tudi ulice v mestu so bile ves dan živahne.

Na policiji so imeli v noč na danes precej posla

z neizogibnimi pijanci, ki so jih spravili stražniki na policijsko upravo in na stražnice peš, nekaj pa so jih morali, ker so bili že preslabi v nogah, prepejati tjakaj tudi s policijskim avtomobilom. Na deskah v zaporu je bilo tako v teku dopoldneva prav živahno. Pijanske zgodbe so imele svoj konec pred dežurnim uradnikom, ki je določal nepreskromne globe.

Aretiran je bil neki 33-letni Rudolf V., doma iz Primorja, ki je bil zaradi svojih grehov že pred leti izgnan iz Ljubljane. Popot se mu je posrečilo dalje časa skrivati se v mestu, kjer se je večerjatek k zasebniki Mariji K. na Mirju in ji izkušal pod raznimi pretekami izbiti večji znesek denarja. Marija K. ga je pa kmalu prepoznala in ga na ulici izročila stražniku.

V splošno bolnico so prepeljali popoldne 3-letnega delavčevega sinčka Martina Martinská z Verda. Nesrečni otrok je zliž nase

poln lonce vrele juhe in se strahovito oparil. Opekline so tako hude, da bo nesrečno dete poškodbam skoro gotovo podleglo.

Nenadna smrt iz Amerike vrnivšega se izselienca

Maribor, 10. aprila.

Iz Amerike je dopotoval davi preko Špilja v Maribor 43letni brivec Fran Tiesensbach, ki je bil na povratku v svoj rojstni kraj Vukovar. Ko je bil pri carinskem pregledu svoje prtljage, mu je naenkrat postalo slabo, da se je zgrudil in obležal nezavesten.

Poklicali so naglo železniško zdravniško dr. Zakrjajška, ki pa je mogel ugotoviti samo smrt. Nesrečnega moža je zadela srčna kap. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na poboškem pokopališču.

Policijsko oblastvo je telefonično obvestilo o tragičnem dogodku njegove svoje in sta že popoldne prispeli v Maribor pokojnikova žena in mati, ki sta odredili, da bodo prepeljali truplo v Vukovar.

Raziskovanje podzemnih jam pri Mokronogu

Telče pri Mokronogu, 10. aprila.

Nedavno sta g. Kováč France in šolski upravitelj g. Perko Ivan pregledala podzemsko jamo, ki se nahaja na Telčah. Raziskovalca sta se po vrvi spustila v 10 metrov globoko jamo, ki ima precej ozek vhod. Navzdol je šlo gladko, povratek pa je bil težavnejši, ker ju je ovirala obleka sprlo ozkega vhoda. Dno jame je precej obsežno in znaša približno 12 kv. m. S srpa vise prav lepi kapniki v obliki svetlin in zavses. Raziskovalca sta v vseh s seboj nekaj kapnikov, ki si jih lahko vsakdo ogleda pri njih. Ilekala sta tudi stranske rove vendar nista mogla zaradi emurdu v jami — ljudstvo namreč meče v jamo mrhovino — natančno preiskati vsega preostala. Preiskava jame nameravata oba gospoda ob priliki ponoviti.

Nadalje bosta oba gospoda preiskala drugo podzemsko jamo na Druščah, o kateri trdi ljudstvo, da sta nekoč padla v njo vola z jarmom vred. Vola sta izginila, a jarem je voda prinesla na dan nekje za Mirno.

Hud zločin muslimanske kmetice

Prijepolje, 10. aprila.

V vasi Sočičah v prijepolskem okrožju se je Šaban Erič pred tremi leti poročil z lepo žurno. Ta zakon pa je takoj od vsega začetka ni bil srečen, ker je žurna le pod pritiskom svojih domačih vzela Šabana, dočim je svoje srce že zdavnaj darovala drugemu, Ramizu, s katerim se je želela poročiti. Ker se je tudi po poroki še sestajala z njim, ji je seveda Šaban strogo prepovedal tako ravnanje in je obenem eporočil svojo mater, naj pazi na žurno, kadar njega ne bo doma. Vključ tej prepovedi in strogemu taščenemu nadzorstvu pa je žurna vendarle znala najti priliko, da se je zopet in zopet sešla z Ramizom. Ker pa tašča le ni popustila in je še poostala nadzorstvo, da ji je skoro čisto onemogočila te sestanke, se je žurna dogovorila z Ramizom, da ubijeta taščo.

Kot najboljšo priliko za izvršitev tega naklepa sta si izbrala odsotnost Šabana, ki je pred dnevi gnil svojo živino v drugo vas in se zadržal tamkaj tri dni. Ponoči sta s sekirama umorila taščo, njeno truplo pa zakopala v gnoj.

Lica Rožice so tisto leto upadla in čeljustne kosti so mu stopile ostro naprej. Rdeče lise so zacvetele na njegovi žolti koži in čedalje pogostejše je kašljaj v svoj veliki, višnjevo kockasti robec. Pri njegovih urah smo govorili na glas o vremenu, o svojih igrah, dajali gnila jabolka v skatlo za kredo, mazali Rožičin stol s čespljevo mezo in nekoč, ko je Rožica urno kakor vselej stopil v razred, je gorela vrsta pisanih svečnih končkov na katedru...

V mestu je zbujal Rožica precej pozornosti. Pripovedovali so, da je ušel iz semenišča in bil župnik, da pa se je čisto zapl-

Ko se je Šaban vrnil domov, mu je umar rekla, da je tašča odšla v vas. Reče se mu je videla sumljiva, pa je odšel takoj v vas, kjer pa seveda ni našel matere. Naznanil je zadevo orožnikom. Ko se je vrnil domov, je opazil tu in tam krvave sledove, in ko je razkopaj gnoj, do koder so sledovi vodili, je našel v njem razmesarjeno truplo

svoje matere. Žurna pa ni bilo nikjer, toda orožniki so jo kmalu izsledili. Pri zaslišanju je izpovedala, da je umorila taščo, da bi se mogla sestajati z Ramizom. Vzela je vso krivdo nase, češ, da je ona sama izvršila zločin. Pozneje pa je vendarle priznala, da sta oba skupaj umorila taščo. Seveda so oblastva takoj prišla sokrivca.

Bližnjemu na pomoč!

Včeraj je podala Ljubljanska gasilska župa letno bilanco o svojem neumornem delu za bližnjega

Ljubljana, 10. aprila.

V prostorih Mestnega doma se je vršil danes dopoldne redni občni zbor Ljubljanske gasilske župe ob prav lepi udeležbi delegatov društev iz vse okolice. Zbor je otvoril župni načelnik g. Zupan Franjo iz Most, ki je pozdravil vse delegate in izrazil zadovoljstvo nad lepo udeležbo s pozivom, da vsi delajo v pravcu, kakor so si ga društva začrtala: Bližnjemu na pomoč!

Župni tajnik g. Roš Boris je podal izčrpano tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da vsa društva, včlanjena v župo, prav lepo napredujejo in se zlasti izpopolnjujejo v tehniškem pogledu. Župa je imela v teku leta 9 odborovih sej, na katerih se je razpravljalo o raznih podrobnostih in pa o prireditvah. Izredno je uspešna župna vaja na poslopje tovarne »Saturnus« v Mostah, kje je sodelovalo 11 motork in 4 ročne brigade. Dalje sta prav lepo potekla župna vaja na Barju in gasilski alarm na Brezovici. Župa je izvršila revizijo 19

gasilnih društev ter so ta dobila pohvalo. Za bodoče poslovno leto so določene naslednje prireditve: 3. julija 35-letnica gasilnega društva v Mostah, istega dne 25-letnica društva v Stožah, 10. julija zvezna skupščina v Ljubljani, istega dne 60-letnica in blagoslovitev gasilnega doma na Viču, in 17. julija zvezni zlet v Kamniku.

Iz blagajniškega poročila g. Mikuža Zdravka je razvidno, da ima župa 1350 Din prebitka. Računski preglednik gosp. Lotrič Anton je zatem predlagal odbor razresnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri raznoterostih se je razpravljalo o enotnem poslovanju v društvih. Sprejet je bil predlog g. Presetnika Franca iz Šmartna, da se stavi Jugoslovenski gasilski zvezi predlog o ustanovitvi gasilske zavarovalnice.

Kot delegati za skupščina JGZ so bili določeni: Presetnik Franc, Mehle Ivan in Roš Boris.

Nevaren požar pri Ptuj

V Spodnji Hajdini je zgorelo dvema posestnikoma osem objektov — Ostalo vas je rešil dež — Ogenj je najbrž začetil hudobna roka

Ptuj, 10. aprila.

Ni se še poleglo razburjenje na Dravskem polju zaradi številnih požarov v zadnjem času, že je zanjela zlobna roka požar na Ptujem polju. V petek zvečer okoli pol 20. ure se je obupno razlegel klic na pomoč po vasi Spodnji Hajdini. Ogenj je nastal najprej pri vdovi posestnici Nadelsbergerjevi Mariji, pri kateri stanuje tudi njena sestra Marija Pulkova s štirimi nedolnimi otroki. Goreti je začelo baš v času, ko so se nahajali pri večerji in odmolili večerno molitev. Ker je bilo vse lesono, le stanovanjsko poslopje je bilo deloma zidano, a krito s slamo, je bila na mah vsa domačija v plamenih.

Ogenj je pa objel tudi sosedna poslopja, last posestnika Zupančiča Mihe. Tudi Zupančičeva domačija je pogorela do tal.

Skupno je zgorelo osem objektov. Ostalo je le golo zidovje, kolikor ga je bilo, in pa železje gospodarskega orodja. Premičnine so delno rešili; prav tako živino. Zgorelo pa je mnogo perutnine.

Prvi so prihiti na pomoč domači gasil-

ci, nato pa še gasilci iz Ptuja s svojo motorno brizgalico in roševalnim avtom, ki pa ni stopil v akcijo, ker ni bilo nikake ne-zgode. Na pomoč so prihiti tudi gasilci od Sv. Janža na Dravskem polju. Vodo so črpali iz domačih studencev in iz bližnje mlake. Tudi tu se je zopet pokazalo, kako nujno bi bilo potrebno, zgraditi na deželi vodne cisterne. Sreča v nesreči je bila, da je usodnega dne deževalo in so bile strehe bližnjih hiš, ki so bile vse s slamo krite, mokre, zaradi česar se požar ni dalje razširil. Obstajala je velika nevarnost, da bi zgorela polovica vasi. Škoda je le delno krita z zavarovalnico.

Sumi se, da je ogenj podtaknila zlobna roka, ker imata oba posestnika več sovražnikov. Sumljivo je zlasti dejstvo, da je ogenj nastal v času, ko so se nahajali vsi domači doma pri večerji. Pri požaru so se pa našli tudi brezvestneži, ki so izrabili ugodno priliko in kradli kakor srake razno obleko, katero pogrešajo pogoreli. Orožniki pridno raziskujejo vzrok požara in iščejo tatove oblek.

Zbor mariborske Narodne odbrane

Maribor, 10. aprila.

V mali dvorani Narodnega doma je bil danes dopoldne letni občni zbor Narodne odbrane. Dvorano so člani NO in zastopniki raznih organizacij napolnili do zadnjega kotička. Zborovanje je otvoril predsednik g. profesor Kenda, ki je pozdravil zborovalce, zlasti pa bivšega ministra g. dr. Kukovca. Po objasnitvi postanka Narodne odbrane je predsednik obširno obrazložil njen zgodovinski razvoj. Obenem je očrtal narodnokulturni program NO, ki sta ji edini vrednoti edinstvo in morala naroda.

Podrobno in zelo zanimivo je bilo poročilo tajnika NO g. Periča. Obsegalo je delovanje Narodne odbrane v preteklih dveh letih, vrste in funkcije narodnih organizacij, nacionalnih prireditev, raznih izletov, skratka vse, kar se je vršilo za obrambo in povzdigo narodnega življa na naši severni meji.

Po tajniškem poročilu, ki je bilo sprejeto z odobravanjem, se je razvila živahna debata, pri kateri so se oglašili k besedi gg. Mohorčič, dr. Müller, bivši minister dr. Ku-kovec, profesor Bašič, dr. Rapotec, Brandtner, Vahtar, Tumpej in drugi. Poslanico generala Maistra, v kateri je ta odboru NO izrekel priznanje za vztrajno in uspešno delo in pozdrave zboru, so zborovalci sprejeli z dolgotrajnim odobravanjem.

Sedli so razni predlogi in nasveti, nakar je predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor s pozivom, naj vsi navzoči ostanemo zvesti sodelavci in graditelji boljše bodočnosti naroda in domovine.

sal znanosti in bil slab božji služabnik. Starši učencev so se iz njega norčevali, ko so ga srečavali na cesti. »Dobro jutro, gospod Rožica. Včeraj ste pa morali piti kavo,« in kazali na zavihe njegovega suknjika, ki so bili seveda zmeraj polni sledov minilih kosil. Toda Rožica se je zmeraj samo raztreseno smehljaj predse in šel hitro dalje.

Rožica je stanoval pri neki vdovi v barvski četrti. Precej siromašna je bila izbica v pritličju, ki jo je gospa Neža Smoletova prepustila pomožnemu učitelju. Nekoga večera smo se spazili k Rožičnemu oknu, kjer je gorela luč. Tam je sedel Rožica za mizo, ki je bila na debelo pokrita s knjigami in pisani, pri slabotni luči in globoko sklanjal glavo. Pero mu je naglo pisalo po papirju in med tem ko smo brez diha opazovali skozi okno, je v nekaj minutah popisal dve veliki polji. Zamijavkali smo in urno zbežali. Tak je bil Rožica. Vse noči je predsedel za zaprašenimi knjigami in papirji.

Nekoč smo položili pred uro šop poljskih cvetic na Rožičovo mizo. Ocvirek je bil doma v vodnjaku vjel debelo krastačo in to krastačo smo skrili med cvetje. Rožica je stopil v razred. Zagledal je cvetje in se

Novi grobovi

Včeraj popoldne je preminila v Ljubljani ga. Viktorija Sedejeva, upokojena delavka tobačne tovarne in žena črkostavca Narodne tiskarne g. Jožeta Sedeja. Pogreb blage pokojnice se bo vršil v torek ob 16. iz hiše žalosti v Krakovski ulici 19.

V St. Jerneju je po dolgi bolezni v visoki starosti 81 let umrla ga. Frančiška Reitzova. Blago pokojnico, ki je bila velika dobrotnica siromakov, so pokopali včeraj na domačem pokopališču.

V soboto je preminila ga. Ana Šetinova, gostilničarka na šmarni gori. Blago pokojnico bodo pokopali v torek ob 9. uri dopoldne na šmarnogorskem pokopališču.

Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

Objave

Na splošno željo publike film »Pesmi je konec« se danes ob 3. popoldne. Willy Forst je ljubljene naša kinematograf, publike, to je pokazala sedaj njegova pravkar od ZKD prevajana opereta »Pesmi je konec«. Vredni predvajanja je publika kar vrela v kino in z največjim zadovoljstvom gledala svojega oboževanca, se zabavala in se naslajala ob lepih slagerijah. Da se ugodno vsem tistim mnogostevnim, ki so bili doslej ovirani, ogledati si lepo opereto, bo ZKD ponovila film »Pesmi je konec« se danes, in to nepreklicno zadnjikrat ob 3. popoldne v Elitnem kinu Matici. Vsi, ki se hočejo dobro zabavati, naj tega sprejema ne zamude!

Zabavni večer priredi v torek ob 21. v restavraciji »Zvezdi« zakonski par g. Zottovič in njegova soproga. Na sporedu bodo šaljni govori in kupletji. Vstop svoboden.

Zagatenje. Zdravniške strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje naravna »Franz Josefova« grenčica tudi pri zelo dražljivem črevesu brez bolečin.

nasmehnil. Prvič, kar smo ga poznali, se je nasmehnil. Potem je dvignil oči in nas gledal.

Takrat pa je skočila krastača z glasnim pljuskom na mizo. Smehljaj je postal za senco bledejši na Rožičinem obrazu, toda dejal je:

»Vzlic temu sem cvetja vesel,« — in začel je predavati.

V mestecu so vedeli bore malo o Rožičinem življenju. Nikoli ni dobival pošte, nikogar ni obiskoval in nihče ni prihajal k njemu. Nekoč, ko so mu hoteli poslati v tuje mesto med tuje ljudi v šolo, sem rekel materi:

»Ne bi bil rad tako sam kakor Rožica.« Čez leto dni, ko je bila ravno zgodovinska ura pri kraju, je Rožica nalahno omahnil, ko je vstajal s stola. Gledal nas je z motnimi očmi malo delj kakor kdaj prej. Prihajal in odhajal je za sključeno tisti čas in ozka suknja se ni več tako tesno prijemala njegovih ramen. In ko je nekoč stotine otrok spalo za novo življenje, je Rožičino čelo trdo padlo naprej čez mizo. Črnilo je curjalo v tankem pramenu na najslabšo preprogo gospe Neže Smoletove.

Rožica, učitelj moj, počivaj sladko!

S. M.:

Moj učitelj Rožica

»Ocvirek, uprite svoja lepa očesa v tablo!

»Dovolite mi, da z vami zaslanjam, Stržen. Naj skupaj sanjava!«

»Sedite, idijot! Nezadostno!

Tak ni bil moj učitelj Rožica.

Ko je prvič stopil v razred, smo mislili, da je novi šolski sluga. Tako nezmaten je bil videti. Nosil je visoko zapeto črno suknjo, ki se je vse pretesno oklepala njegovih ozkih ramen in njeni rokavi niso segali prav do tankih členkov. Kakor od življenja pozabljen ostareli birmanec je bil Rožica v tej suknji. Njegove nedolocene si ve harmonikaste hlače so, povejmo takoj, cvetele in zmeraj je nosil čevlje z izhojenimi petami. Lasje? Sivkast čop je štel kakor čopič nad njegovim visokim izbočenim čelom. Vse na Rožici je bilo posebno. Njegovi udje, vrat, roke, ustnice, ušesa, obrvi, vse je bilo ali prekratko ali predolgo, premajhno ali preveliko. Tudi njegove oči. Dolga leta so že odletje pretekla in videl sem dosti človeških oči. Toda nikdar niso bile oči Rožice. Kajti v njegovih očeh je bila dobrota, ki ni od tega sveta.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

K večerajšnjim volitvam v Nemčiji

Adolf Hitler (v treh govorniških pozah), ki je moral prepustiti mesto državnega predsednika Hindenburgu. (Glej poročilo na prvi strani)

Milijonarji kopne

Neka angleška statistika dokazuje, da ima danes Anglija približno 100 milijonarjev manj kakor pred tremi leti.

Število teh Krezov se je v sedanjih gospodarski krizi po uradnih podatkih skrólo na 385. Neki imoviti Anglež, ki so ga cenili pred nekaj leti na 40 milijonov funtov, je sedaj izkazal »samo« še deset milijonov funtov premoženja. Neki drugi bogatin, lastnik sladjedelnice pa je zabeležil svoje premoženje, ki je znašalo še pred nekaj leti 30 milijonov funtov, s 5 milijoni funtov.

Gledališki podjetnik Solly Joel, ki so ga cenili pred par leti na 12 milijonov funtov, je pred letom dni umrl in je zapustil samo milijon funtov. Lord Melchett, ki je svoje čase veljal za Krez in se je pisal prvotno »Mr. Mond«, je svoje čase zabeležil 5 milijonov funtov. Ob svoji smrti v decembru 1930 je imel samo še 195.000 funtov. Delničec tobačnega mogotca Bernharda Barona so dobile nekaj mesecev po njegovi smrti za podoben milijon funtov. V letih 1928 in 1929 je umrlo 29 angleških milijonarjev, zadnje dve leti pa nadaljnjih 25.

Se močnejše pa se odraža sedanja gospodarska kriza pri drugih, ki so bili še včeraj ali predvčerajšnjim veliki gospodje. Med milijonarji je tudi mnogo takšnih, ki nimajo niti pennyja dohodka. Pri mnogih presegajo davčne dajatve dohodka. To vse gre na račun zmanjšanih dividend, skrótenih ravateljskih plač in zmanjšanih tantiem. Precej milijonarjev je iz tega razloga prodalo svoja imenja ali pa jih vsaj zaprlo,

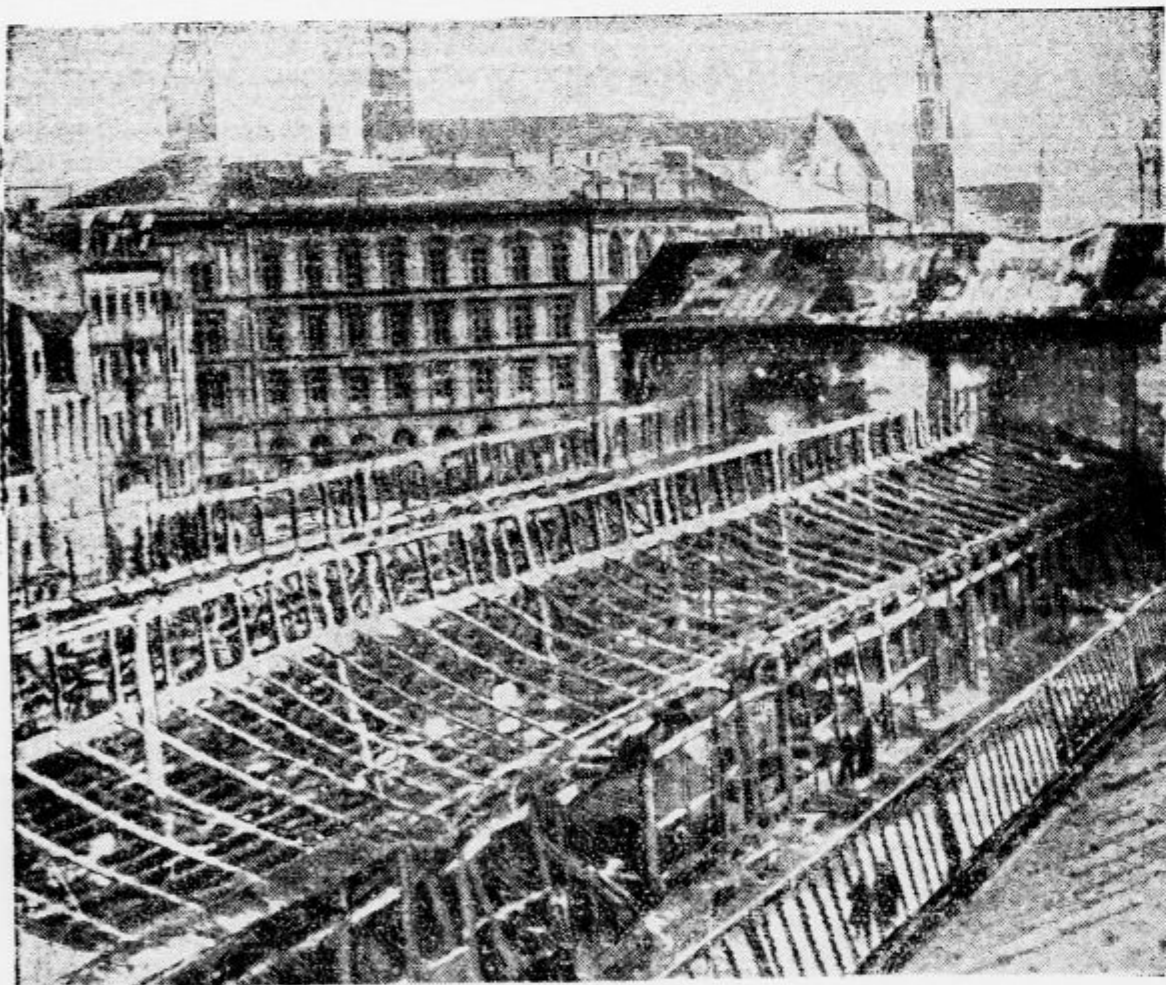
dokler se časi ne izboljšajo. Zaenkrat se še najboljši godi pivovarinarjem in tvorničarjem tobačnih izdelkov.

Za žensko emancipacijo!

Znana angleška sufragetka Pankhurst je obiskala avstralsko mesto Sydney, kjer je na svoj način lomila kopje za žensko pokret

Požar tržnice v Monakovem

Radio slika zgorele monakovske tržnice. Pri požaru je bilo ranjenih 87 ljudi, med njimi precej težko 75 ognjegasev. Požar je uničil tudi več podstrešij bližnjih hiš.

V. Dorošević:

Kalif in grešnica

Vzhodna pravljica

»Slava Alahu, edinemu, vsemogotnemu! Slava preroku, nositelju mira in milosti! V imenu sultana in emira bagdadskega, kalifa vseh pravovernih in ponižnega sluga Alahovega — Haruna al Rašida — objavljamo mi, vrhovni mufti mesta Bagdada naslednjo sveto fetvo v vednost in ravnanje vsem.

Evo, kaj nam je položil Alah v soglasju s koranom na srce:

Razuzdanost se širi po svetu, carstva propadajo, dežele in narodi, vse zavoljo razkošja, zabav, pivov in ponehkušnosti, zavoljo tega, ker so ljudje pozabili besedo Alahove.

Mi pa hočemo, da se vrnjajo krepkosti širi od našega mesta Bagdada k vsaki k nebu, kakor se širi vonj njegovih vrtov, kakor se širijo sveti kliči muezinov z njihovih minaretov.

Zenske so krive vsega zla na svetu. Pozabile so, kar predpisujejo zakoni, skromnost in npravnost. Odevajo se od glave do nog v dragocena oblačila. Nosijo pajčolane, prazne kake dim. In če se pokrijejo z dragocenimi tkaninami, delajo to samo zato, da bi tem bolj poudarile prelesti svojega telesa. Iz svojega telesa, tega dela Alahovega, so napravile orodje pohujšanja in greha.

Ob pogledu nanje izgubljajo volaki hrabrost, kinci bogastvo, obrtniki ljubezen do dela, poljedelci veselje do pluga.

Zato smo v svojem srcu sklenili izravnati kaci njeno smrtonosno želo.

V vednost vsem prebivalcem velikega in slavnega mesta Bagdada objavljamo: Vsakršni plesi, petje in godba, vse je odslej v Bagdadu prepovedano. Prepovedan je

smeh, prepovedane šale.

Zenske smejo zapustiti svoje domove, zavite od nog do glave v oblačila iz belega platna. Dovoljene so samo majhne odprtine za oči, da se ne bi spotoma nalašč zalotavale v moške.

Vsem — starim in mladim, lepim in grdim — v vednost: če bodo pri kateri videli gol le konček prsta, bo obtožena zločina proti varnosti vseh moških in zaščitnikov mesta Bagdada ter takoj kamenjana.

Tak je zakon. Ravnanje se je treba po njem, kakor da bi ga podpisal sam veliki kalif Harun al Rašid. Po njegovi milosti in volji veliki mufti mesta Bagdada šejk Gazif.

Med hobnanjem in trobentanjem so glasniki čitali fetvo po vseh trgih in križiščih in pri vodnjaku Bagdada, — in tisti mah se je nehalo petje, godba in ples v velikem in razkošnem Bagdadu.

Kakor da bi kuga zagospodovala v mestu. V mestu je nastala tišina ko na pokopališču.

Kakor privedi so tavale po ulicah ženske, zavite od nog do glave v gluha, bela oblačila, samo zdi pa zdaj je izza ozkih očesnih odprtin blisnil plah pogled.

Trgi so bili prazni, smeh in šum sta izgubila in se celo v kavarnah so umolknil zgovorni pripovedovalci pravljice.

Ljudje so zmerom taki: če se unirajo, se upirajo zares, če se pa prično pokoravati zakonom, se jim pokoravajo tako, da celo oblastem postane nevshečno.

Sam Harun al Rašid ni več poznal svojega veselja, radostnega Bagdada.

»Premodri šejk«, je dejal svojemu velikemu muftiju, »zdi se mi, da je tvoja fetva vendarle prestroga.«

»Zapovedniki Zakoni in psi morajo biti

Tudi maščevanje

Nekega tapetnika iz Stuttgarta je zapustila zaročenka, ker ji je prišlo na uho, da si je nekeje nakopal nesposodno bolezen. Mladi mož njenih očitkov ni mogel zavreči, a je prisegel, da se mašuje: »Grem, toda prej bom vse zbil, nakar si lahko pomagata s svetilnim plinom.« Zaročenka in njena mati sta se mu smejala in se odpravili k nekim sorodnikom. Toda tapetnik je držal besedo. S ponarejenim ključem je odprl njiju stanovanje in je začel z največjo skrbjo izvajati svojo grožnjo. Vse omare je odprl, razbil vrata, razparal postelje, raztrgal vse obleke, razrezal in raztolkel blazine, podobe, kuhinjsko opravo, razpraskal mobilijo, razžagal gramofon itd. — nič ni ostalo celo pred njegovo jezo. V nekem predalu je našel denar v bankovcih, ki jih je raztrgal, nato je v kuhinji odprl plinsko cev. V zadnjem trenutku se je premislil in je skočil skozi okno na prosto. Ko sta se nesrečni ženski vrnili domov, jima ni bilo treba dolgo premišljati, kdo je izvršil to vandalstvo. Seveda sta šli k sodnikom. Sodniki pa so besneža obsodili — na tri mesece zapora.

Novi romunski poslanik v Berlinu

Namestu dosedanjega poslanika Tasce, ki je odstopil, je imenovala romunska vlada za novega poslanika v Berlinu Petrescu

„Kralj dišav“

Qoty, ki ga napada pariško časopisje, predvsem desničarska »La Liberté«, da je s svojimi spekulacijami na pariški borzi izropal francoski prihranjeni kapital

Sredstvo za rast

Prof. Erik Agduhr, vodja histološkega seminarja na univerzi v Upsali, sporoča, da je odkril s svojimi sodelavci sredstvo, ki pospešuje rast človeka. Agduhr je napravil miksturo, ki draži notranjo sekrecijo v človeškem organizmu in pospešuje rast kosti. Doslej so delali zadevne poskuse s podganami in uspeh je bil prav povulsen.

Lastne otroke ugrabil

Filmski komik Buster Keaton je te dni ugrabil in odvedel v aeroplanu svoja dva otroka Bobbyja in Jimmyja z njuno strežnico. Keatonova žena je obvestila policijo o ugrabitvi in posledica je bila, da so stražniki prijeli filmskega zveznika v bližini San Diega, odkoder je hotel pobegniti v Mehiko. Keaton priznava, da je ugrabil svoja otroke in pravi, da je vložil proti svoji ženi tožbo za ločitev zakona.

Konflikt med madžarsko vlado in socialisti

Poslanec Peyer, vodja madžarskih socialistov

Ker je budimpeštanska vlada prepovedala izhajanje glavnega organa socialnih demokratov, se je notranjepolitična napetost zelo poodrila. Delavstvo vseh budimpeštanskih tiskarn je napovedalo stavko, kateri so se pridružili tudi mnogi drugi delavski sloji

Graf Julij Karolyi, madžarski ministrski predsednik

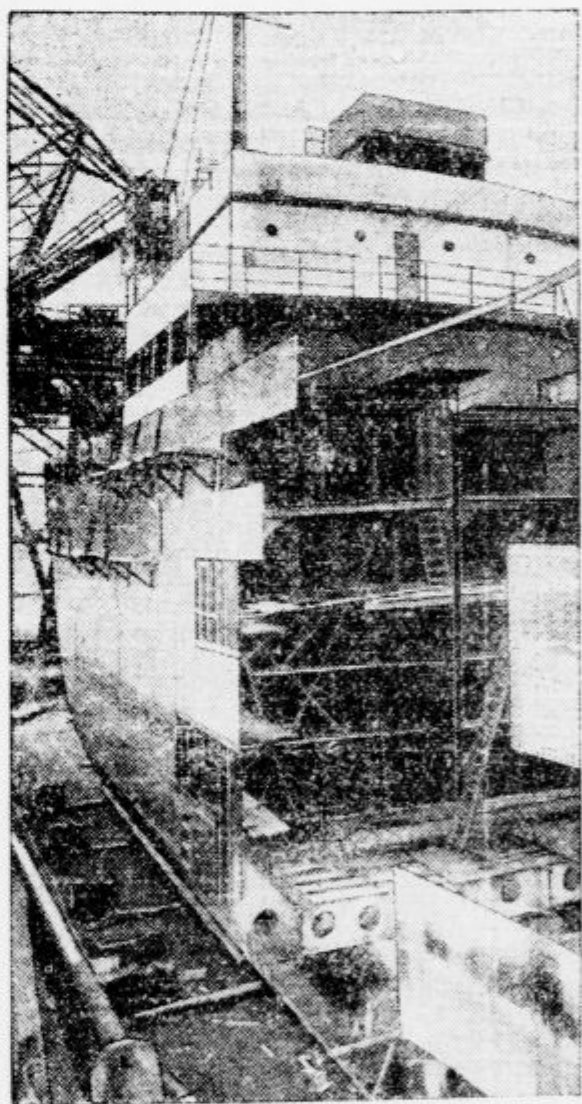
Nove barve

Znameniti nemški učenjak prof. Wilhelm Ostwald je odkril novo vrsto barv, s katerimi je slikarjem mogoče izdelovati po barvah prav tako sijajne slike, kakor jih poznamo od starih mojstrov. Po Ostwaldu sestoji vsaka barva iz treh prvin: prave barve, črne in bele. Belo je krivo bledote in šibkosti slik. Ostwald je na podlagi svojih raziskovanj sestavil barve, tako zvane »kolonbarve«, ki dajejo jasne, prozorne plasti in so nasproti svetlobi stokrat vztrajnejše od navadnih barv. Kakor izvirne Ostwaldove barve se tudi mešanice odlikujejo po svoji izredni čistosti in nasičenosti. (O prof. Ostwaldu je prinesla ilustrirana tedenska revija »Ziviljenje in sveta« zanimiv članek s sliko.)

Milijonski zaklad v prekopi

Dva desetletna dečka, otroka revnega krojača v Parizu, sta našla v nekem prekopi zavoj, ki sta ga odprla. V svojo veliko presenečenje sta videla, da so v zavoj dragulji, ki jih cenijo na pol milijona frankov. Roditelja otrok sta nesla zavoj na policijo, kjer so ugotovili da gre najbrž za odvzeten plen kakšnega vlomilca. Če se ne bo javil lastnik ukradenega predmeta, ga dobe najditelji, v nasprotnem primeru pa jim bo lastnik moral odšteti pripadajočo odškodnino, ki znaša v tem primeru 25.000 frankov.

Parnik podaljšujejo

Parnik »Frielinghaus« bo v kielski ladjedelnici podaljšan za 12 in pol m

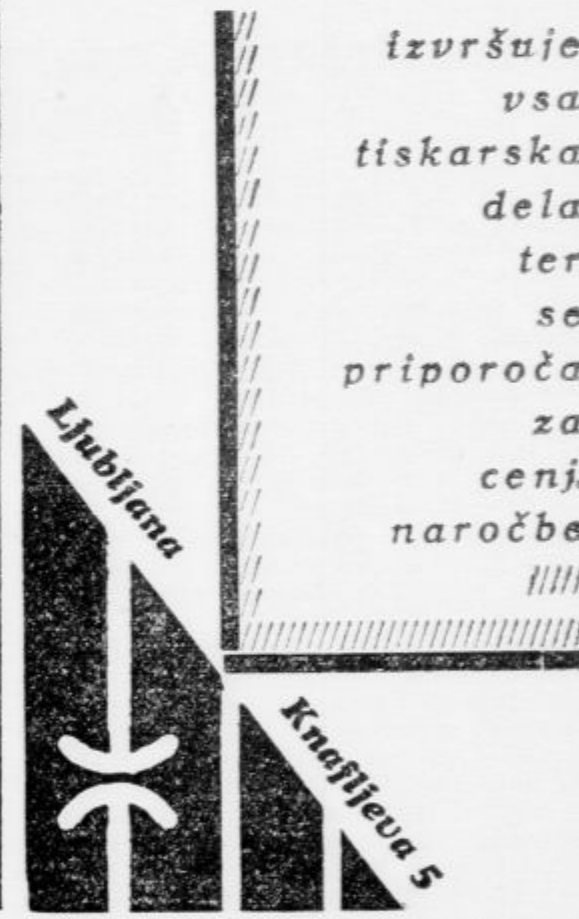
Lastne otroke je ugrabil

Buster Keaton,

znani filmski komik, je zbežal s svojimi otroki iz Hollywooda v Mehiko, da jih spravi na varno pred svojo ženo, rojeno Natalijo Talmadge, od katere se hoče ločiti

Narodna tiskarna

nudi, da se jih boje!» je odgovoril veliki mufti.

In Harun al Rašid se mu je priklonil: »Mogoče imaš prav, premodri šejk!«

Med tem je v daljni Kairi, mestu veselja, smeha, razposajenosti, razkošja, godbe, petja, plesa in prozornih ženskih tancic, živela plesalka po imenu Fatma-hanum. Alah naj ji onostni niene grehe zavoljo radosti, ki jo je delila ljudem.

Pravkar je bila videla osemnajsto pomlad.

Fatma-hanum je bila najsilnejša med kairskimi plesalkami, kairske plesalke pa najsilnejše med plesalkami sveta. Mnogo je slišala o razkošju in bogastvu Vzhoda in tudi o njegovem največjem biseru, o Bagdadu, je slišala. Ves svet je govoril o velikem kalifu vseh pravovernih, o Harunu al Rašidu, o njegovem bleisku, plemenitosti in darežljivosti. Vesti o njem so se dotaknile tudi njenih rožnatih ušes in Fatma-hanum je sklenila potovati na vzhod, v Bagdad, h kalifu Harunu al Rašidu, da bi se njegov pogled onaj nad njenimi plesi.

»Običaj zahteva, da mora vsak pravoverni prinesiti kalifu najlepše, kar ima: prinesla bom velikemu kalifu najlepše, kar imam, svoje ples.«

Vzela je seboj svoja dragocena oblačila in se odpravila na daljno pot.

Brod, s katerim se je peljala iz Aleksandrije v Bejrut, je ujela burja. Vsi so izgubili glavo.

Fatma-hanum se je odela tako, kakor se je navadno odevala za ples.

»Glejte,« so strahoma kazali nanjo prestrašeni potniki, »ena ženska je že zblaznela!«

Fatma-hanum pa je odvrnila:

»Da možki živi, mu je potrebna sablja, ženski pa je potrebno samo odelo, ki pri-

stoja njenemu licu, vse ostalo preskrbi možki.«

Fatma-hanum je bila prav tako modra, kakor je bila lepa.

Vedela je, da je vse napisano v knjigi Usode.

Kizmet!

Brod se je razbil ob obrežnih pečinah in izmed vseh potnikov je edno Fatma-hanum vrglo na breg.

Po volji samega Alaha je s potniškim karavanami dospela v Bagdad.

»Glej, v smrt te peljemo!« so ji vzpodbujevalno govorili gonjači in vozniki. »V Bagdadu te bodo kamenjali, ker prihajaš tako odeta!«

»V Kairu sem bila prav tako napravljena, na se me ni nihče niti z bilko dotaknil.«

»Tam ni tako krenostnega muftija, kakor je šejk Gazif v Bagdadu, in tam niso izdali take fetve.«

»In čemu? Čemu?«

»Pravijo, da taka obleka vzbuja v moških razvratne misli!«

»Sem mar jaz odgovorna za tuje misli? Jaz odgovarjam le za svoje!«

»Pomeni se o tem s šejkom Gazifom.«

Fatma-hanum je s karavano ponoči dospela v Bagdad.

Sama je v praznem, temnem, mrtvem mestu blodila po ulicah, dokler ni ugledala hiše, v kateri je gorela luč. Potrkala je. To je bil dom velikega muftija.

Bilo je kakor jeseni, ko letajo ptice na jug in nese veter prepelico naravnost v mrežo.

Veliki mufti šejk Gazif ni spal. Sedel je, premišljeval o krepostih in sestavljal novo fetvo, še strožjo od prejšnje...

Ko je zaslišal trkanje, je postal pozoren.

»Kaj, če je sam kalif Harun al Rašid? Večkrat ponoči ne more spati in tava ta-

kole po mestu!«

Mufti je odprl vrata in ves osupnjen strahoma stopil korak nazaj.

»Zenska?... Zenska? Pri meni? Pri velikem muftiju? In v taki obleki?«

Fatma-hanum se je globoko priklonila in dejala:

»Brat mojega očeta! Po tvoji veličastni vnanjosti, po tvoji častitljivi bradi vidim, da nisi navaden smrtnik. Po ogromnem smaragdu, — cvetu preroka, katerega ime naj bo češčno v vekov veke, — ki kras tvoj turban, se mi zdi, da vidim pred seboj samega velikega muftija Bagdada, častitega, slavnega in premudrega šejka Gazifa. Brat mojega očeta, sprejmi me, kakor bi sprejel hčer svojega brata! Rodom sem iz Kaira. Mati me je imenovala Fatma. Po poklicu sem plesalka, če je to vobče moči imenovati poklice. Prišla sem v Bagdad, da bi razveselila poled kalifa pravovernih s svojimi plesi. Toda prisegam ti, veliki mufti, da nisem ničesar vedela o grozni fetvi, brez dvoma pravični, zakažni plod je tvoje modrosti. Evo, čemu sem se drznila stopiti pred te v tem oblačilu. Oprostite mi, veliki in premodri mufti!«

»Edini Alah je velik in premoder!« je odgovoril mufti, »res se imenujem Gazif, ljudje mi pravijo šejk in naš veliki zaveznik, kalif Harun al Rašid me je preko mojih zaslug imenoval za velikega muftija. Prava sreča da si našel ta name in ne na navadnega smrtnika. Navaden smrtnik bi moral v zmislu moje fetve poslati po zapetje ali pa te sam kamenjati!«

»In kaj boš ti napravil z menoj?« je strahoma vzkliknila Fatma.

»Jaz? Nič! Napajal se bom ob pogledu nate. Zakon je kakor pes, grizti mora druge in se laskati svojemu gospodarju. Fetva je stroga, toda fetvo sem napisal jaz. Bo-

Sportna nedelja

Boj za točke v Mariboru

I SSK Maribor je včeraj osvojil dve točki proti celjskim Atletikom in zasedel drugo mesto v tabeli — Uspel nastop dveh igralcev LNP na turnirju „Vremena“ v Beogradu

Edino prizorišče današnjih liginih tekem je bilo igrišče I. SSK Maribora, na katerem so v boju za točke glasovali celjski Atletiki. Mariborčani so bili v dvojnem ozru favoriti in so tekmo s štirimi goli razlike sigurno odločili v svojo korist. Igra ni bila na posebni višini, toda Maribor je spraval svoji dve važni točki in se povzpela v ligini tabeli na drugo mesto pred Primorje. Ta plasman je za zdaj za Maribor zelo ugoden, toda najbrže ne bo »držal« dolgo, ker bo in-elo Primorje v boju z mariborskimi Željeznikarji že drugo nedeljo primerno priliko da zopet prehitita Maribor ali pa obratno!

Prvenstvena tabela za ligo na področju LNP je odslej takale:

Ilirija	7	6	0	1	30:10	12
Maribor	8	4	2	2	25:15	10
Primorje	6	4	1	1	14:7	9
Svoboda	8	2	3	3	18:17	7
Željeznikar	7	2	1	4	11:17	5
Atletiki	8	0	1	7	10:32	1

V naslednjem podrobnem poročilo.

I SSK Maribor : Atletiki (Celje) 4:0 (2:0)

Maribor, 10. aprila.

Ob krasnem vremenu se je odigralo danes na igrišču Maribora IV. kolo liginih prvenstvenih tekem, in sicer med celjski-

mi Atletiki in enajstotico Maribora.

V predtekmi so se predstavili »rezervisti« in je po skrajno slabi igri zmagala rezerva I. SSK Maribora z rezultatom 3:0 (2:0). Rezervisti se še niso pretočili preko osnovnih pojmov nogometne igre in jim bo treba še mnogo treninga, preden bodo mogli zastopati tovariše iz prvega moštva.

Igra prvih moštvev je potekla sicer nekoliko živahnije, vendar pa tudi teh 90 minut ni bilo videti prvorazrednega nogometa. Domači imajo to hibo, da se ravno vedno po nasprotniku in tako je bilo tudi to pot. Ko so prevzeli visoko igro gostov, je padel tudi nivo njihove igre pod običajno povprečnost. Gostje so pokazali več kot se je pričakovalo. Pretežni del igre pa so bili primorani le braniti, tako da je moglo presoditi le njihovo obrambno igro, ki je bila dovolj smiselna in koristna. Napad se je nevarneje udeleževal samo v prvih 10 minutah; prvorazredna pa sta bila vratar in levi branilec.

Atletiki: Janežič, Spat, Goršek, Gorišek, Hojnik, Čala, Stožir, Vrečko, Končan, Kuželj, Hirschbeck.

Maribor: Gutmeier, Stepic, Bertonec, Končič, Kirbiš, Prevornik, Priveršek, Hreščak, Vidic, Bertonec, Zauna.

Potek igre.

Začetne faze boja pokažejo goste v naj-
lepši luči, kar da domačim dovolj povoda.

da se požurijo za vodstvo. To jim tudi uspe v 2. min. po Kirbišu. Celjani pritiskajo za izenačenje, toda polagoma spoznajo, da je najbolj koristno, če se omejuje na obrambo. Serija kotov proti A. ostane brezuspešna. V 24. min. zviša Kirbiš po »stopingu« Hreščaka na 2:0; pri tem je menda malo pomagala roka. Rezultat se do odmora ne menja.

V drugem polčasu se ponovi ista slika s to razliko, da so odslej napadi gostov še redkejši. Nemoč domačega napada traja vse do 25. min., ko zviša Bertonec, ki se zopet vrača v staro formo, na 3:0. Požrtvalnost gostov ne popusti, toda par lepih strelav konča le za golom. Občinstvo — nezadovoljno — zahteva povod za aplavz, čemur končno ustreže branilec Bertonec, ki pretvori Priverškov kot v četrti in zadnji gol.

Tekmo je sodil g. Nemec v splošnem dobro.

V drugem mariborskem razredu sta se v Murski Soboti srečala v prvenstveni tekmi domača SK Mura in mariborska Svoboda. Domačini so mogli tekmo z 10: (0:0) odločiti v svojo korist. Sodnik je bil g. Bergant iz Maribora.

V istem razredu sta odigrala prvenstveno tekmo na igrišču Rapida SK Rapid in rezerva Željeznikarjev, ki se je končala s precej visoko zmago 7:2 (2:2) Rapidovcev.

kot desna zveza debutiral Košak. Napadna vrsta je bila sicer sestavljena naslednje: Tirančič (Glavič), Detlinger, Leinert, Giler, Zečević. Terec je bil v tej igri še slabši kot v prvi, tako da so bili napori moštev še večji. Najbolj zanimiv v tej igri je bil dvoboj med srednjima krilcema Marušičem in Premierom, v katerem sta oba pokazala svoje odlične »posobnosti«. Zeleni so bili v ostalem v polju nekoliko močnejši, rdeči pa bolj nevarni pred vrati. Edini gol in zmaga za rdeče gre na račun Tomaševića, ki je v 24. min. drugega polčasa dobil lep predložek od Sadjarevica ter ga iz zelo težke pozicije poslal mimo Zlatopera (vratarja zelenih) v mrežo. Tekmo je dobro sodil g. Joksimović.

Danes se je na igrišču BSK nadaljeval turnir »Vremena« še z dvema garniturama najboljših. Vreme je bilo danes zelo ugodno in se je zbralo na igrišču nad 6000 ljudi, ki so z zanimanjem sledili poteku. Kakor včeraj so bile tudi današnje tekme zelo zanimive, zlasti zaradi tega, ker so pokazale, da razpolaga naš nogometni sport z izvrstnimi igralci, ki bodo lahko uspešno zastopali državo v mednarodnem nogometu. Tudi oba igralca LNP — Uršič in Košak — sta se pokazala v zelo dobri formi in žela vsestransko priznanje. Današnji rezultati so bili: Modri : Rdeči 2:2 (1:1), Zeleni : Beli 3:0 (1:0).

Ostale nogometne tekme

ZAGREB: Gradjanski : Jugoslavija 6:1 (5:0). Viktorija : Željeznikarji 5:2 (3:1).

OSIJEK: Slavija : Makabi 7:0 (6:0).

DUNAJ: Sportklub : Hakoah 1:1 (1:0). Admira : Rapid 2:1 (1:1).

BUDEPEŠTA: Somogy : Attila 0:0. Ferencvaros : Ujpest 5:0. III. okraj : »11« 2:0, Bocskay : Kispest 1:0.

PRAGA: Teplizar FC : Viktoria (Plzen) 1:1, Bohemians : Nachod 6:2, Sparta : Kladno 6:1, DFC : Viktoria Žilkov 8:1.

BERLIN: Minerva : Stettiner FC 6:0.

FÜRTH: I. FC Nürnberg : Sp. V. Fürth 2:0.

PARIZ: Italija : Francija 2:1.

ARNO: Italija B : Luksenburška 12:0!

LONDON: Anglija : Škotska 3:0.

BRATISLAVA: Slovan (Dunaj) : Ligeti 3:1 (1:0).

Plavalna sekcija SK Ilirije. Seja načelstva bo drevi ob 18.30 v posebni sobi restavracije Emone.

Akademski smučarski organizacija. Jutri v torek, 12. t. m., se bo vršil II. redni občni zbor Akademski smučarski organizacije in sicer ob 18. uri na univerzi, soba 69, z naslednjim dnevnim redom: 1.) Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2.) Poročila a) upravnega odbora, b) revizorja. 3.) Absolutorij funkcionarjem. Samostojni predlogi. 4.) Volitve. 5.) Slučajnosti. Vabimo vse akademike smučarke in smučarje, da gotovo pridejo, ker je to v njihovem interesu; določil se bo program za prihodnjo sezono in pravila za kombinirano akademsko prvenstvo tekmarjev. Hkrati pozivamo vse odbornike in poverjenike na kratke sestanke, ki bo jutri ob pol 18. v isti sobi. — Odbor.

Ptujsko pismo

Ptuj, 8. aprila.

Dne 3. t. m. smo imeli krasno uspešno prazno 10-letnico Glasbene Matice s slavnostnim koncertom v mest. gledališču. Predsednik šolski nadzornik g. Gorup je pozdravil vse goste, med njimi zlasti sreskega načelnika g. dr. Petra Vavpotiča in mestnega župana g. Ladislava Jeršeta. Zanimivo je bilo predavanje profesorja gosp. Aljca o zgodovini našega mesta. Istotako tudi predavanje g. Boga Orožna o zgodovini in razvoju Glasbene Matice. Omenil je zlasti velik trud odbora za zopetno ožvitev pevskega zbora, predvsem pa mladinskega zbora, ki je letos prvič nastopil. Velike težave so bile tudi pri reorganizaciji mestne godbe. Led pa je sedaj prebit, ker je godba v dobrih rokah kapelnika g. Bernarda, Glasbena Matica pa ima spretno profesorje Kobajev, Sedelbauerja in Logarja. Koncert je vsekakor dobro uspel. Bil je to prvi koncert v Ptuj, ki ga je prenašala ljubljanska radijska postaja.

Ob pičli udeležbi so zborovali 2. t. m. v Narodnem domu naši »Jadranski stražarji« pod predstvom sreskega podnačelnika g. dr. Bratine. Iz tajniškega poročila g. Christofa sledi, da je društvo napredovalo v lanskem letu za 47 novih članov in da šteje danes 254 članov, od katerih odpade 16 na poverjeništvu pri Sv. Vidu pri Ptuj. Blagajnikovo poročilo g. dr. Visenjaka je pokazalo, da se je denarni promet v preteklem letu zelo dvignil. Na zborovanju je bilo sklenjeno, da tudi ptujski odbor JS, ki obstoja že devet let, na svečan način praznuje 10-letnico obstoja Jadranske Straže. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika dr. Zvonko Bratina, dalje Mirka Fer-

lifa s svojimi plesi. Najlepše, kar imaš, si nam prinesla v svoji dobrodušnosti. Toda prekršila si sveto fetvo Velikega Muftija, zato stojis zdaj pred sodiščem. Vstani, de-
te moje! Naj se izpolni tvoja želja: plesi pred kalifom! To, zaradi česar nista poginila niti veliki mufti niti modri kadi, zaradi tega z Alahovo pomočjo ne bo poginil kalif.

In Fatma-hanum je pričela plesati. Veliki mufti jo je gledal in šepetal, toda tako, da ga je slišal kalif: »O, greh! O, greh! Ona gaji sveto fetvo! Tudi vrhovni kadi jo je gledal in šepetal, toda tako, da je slišal kalif: »O, zločin! O, zločin! Za vsako svojo kretnjo zasluži smrt!« Kalif pa jo je molče gledal.

»Grešnica!« je dejal Harun al Rašid, »iz mesta prekrasnega greha, iz Kaire, si prišla v mesto stroge pravnosti, v Bagdad. Tu caruje krepkost in ne hinavščina. Krepkost je zlato, hinavščina pa ponorejen denar, za katerega Alah ne da ničesar mimo kazni in poglublji. Niti lepota niti nesreča, ki te je doletela, ne bosta omeščali src tvojih sodnikov. Navezaj je stroga in ne pozna milosti. Ne iztežaj zaman svojih prosečih rok, ne iztežaj jih niti k muftiju niti k kadiju in niti k meni, tvojemu kalifu... Veliki mufti! Kakšna kazen naj bo tvojemu doletu to žensko, ki je prekršila sveto fetvo?«

Veliki mufti se je priklonil in dejal: »Smrt!« Vrhovni kadi! Tvoja sodba! Vrhovni kadi se je priklonil in dejal: »Smrt!« »Smrt!« — tudi jaz pravim tako. Prekršila si sveto fetvo in zato moraš biti kazen! Na tu na tem mestu. Kdo bo prvi vrgel vate kamen? Jaz, tvoj kalif!... Jaz mo-

ram vrgel vate prvi kamen, ki mi pride v roke! Harun al Rašid je snel turban, strgal z njega ogromni briljant, slavni »Veliki Mogo-
le« in ga vrgel v Fatma-hanum. Briljant ji je padel k nogam.

»Drugi boš ti!« je dejal kalif in se obrnil k velikemu muftiju. Tvoj turban krasi prelep smaragd, cvet preroka, katerega ime naj bo češeno na vekov veke... Ali ni najlepši namen takega kamna, da kaznuje greh?«

Veliki mufti je snel turban, strgal ogromni smaragd in ga vrgel. »Zdaj si ti na vrsti, vrhovni kadi! Stroga je tvoja služba in kakor kri se blesketa ogromni rubin na tvojem turbanu. Napravi svojo dolžnost!« Kadi je snel turban, odtrgal rubin in ga vrgel.

»Zenska!« je dejal Harun al Rašid, »vzemi te kamne, ki si jih zaslužila, kot kazen za tvoj greh. In shrani jih v spomin na milost svojega kalifa, na velikodušnost njegovega muftija in pravičnost njegovega vrhovnega kadija. Pojdi!«

In od tistih dob je na svetu običaj obmetavati lepe ženske z dragocenimi kamni.

»Sejk Gazif, moj veliki mufti.« je dejal kalif, »supam, da si zadovoljen. Izpolnil sem tvojo fetvo!«

»Da, toda jaz jo preklujem. Prestroga je!«

»Kaj? Sam praviš: zakon je kakor pes. Kolikor huji je, tem bolj se ga boje!«

»Da, zapovednik! Toda pes mora grizti druge. Če ugrizne gospodarska, ga prikle-
nejo!«

Tako je razodil modri kalif Harun al Rašid v slavo Alaha, edinega in usmilje-
nega! Iz rušine B. Z.

Dve moštvi Ljubljane

Namesto prvenstvene tekme med Ilirijo in Primorjem sta včeraj nastopili dve izbrani moštvi Ljubljane — Igro je odločila druga garnitura s 3 : 2 (1 : 1) v svojo korist — Dobra tekma za trening

Ljubljana, 10. aprila.

Brez velike in posebne reklame se je na-
bralo na igrišču Ilirije okoli 500 ljudi, da
vidijo, kaj premore Ljubljana najboljšega
v nogometu. Tvorba »taborov« je bila iz-
ključena, ker so bili igralci posameznih
klubov tako razmešani, da je imel vsakdo
po par »svojih« v obeh moštvi. Zato so
se omejevali in delili simpatije na posre-
dene akcije, le malokateri so se od vsega
početka opredelili za »bele« ali za »rdeče«.

Primorje rez. : Jadran 3:1 (0:1).

Predtekmo je absolutiral ta par in je dru-
ga primorjanska garnitura zaslužen od-
pravila svojega nasprotnika, čeprav je pri-
šla, kakor kaže sam rezultat, še v drugi
polovici do prave veljave.

Glavna tekma

Zaradi nekaterih povesov opravičenih od-
povedi se je morala prvotna postava A-
teama (rdeči) nekoliko spremeniti, kar je
pa ostalo, je prišlo v B-team (beli). Mo-
štvi sta igrali torej v naslednjih postavah:
Rdeči : Jakšič—Janežič, Unterreiter
(vsi trije Ilirija) — Zemljak, Slamič, Pi-
šek (Primorje) — Boncelj, Janežič, Rudi
(Svoboda), Jug I (Pr.), Pfeifer (Il.).

Beli : Janežič—Jug II (Pr.), Potekal
(S.) — Košenina (Hermes), Vardič (Il.),
Sočan (Pr.), Pogačnik (Il.) — Zemljak
(S.), Svetic (Il.), Svetic II (Pr.), Lave
(S.), Škrajnar (H.), Dobierlet (Il.).

Obe moštvi sta bili precej enaki glede
jakosti posameznih delov, tako da je kon-
čno iz tega rezultata splošna izravnost
moči v obeh moštvi. Rdeči, ki naj bi ve-
ljali kot prava reprezentanca Ljubljane, so
bili razen prvega dela drugega polčasa v
rahli in komaj vidni premoči; pokazalo pa
se je, da je bilo tudi v drugi garnituri ne-
kaj sil, ki jim gre mesto v prvi garnituri,
kar velja zlasti za napad. Rdeči so izgubili
bitko šele, ko je moral Slamič zaradi ne-
srečnega skoka zapustiti svoje mesto.
Obramba rdečih je bila kot celota dobra,
toda najboljša branila sta bila Janežič in
Jug II. Jakšič je bil ves čas precej zapo-
slen in je par stvari ubranil lepo in sigur-
no. Za tri prejele gole ima najmanj kriv-
de. Kriliska vrsta je bila na mestu samo
pred odmorom. V drugem polčasu se proti
pojačani napadalni akciji ni povsem zna-
šala; po Slamičevem odhodu se vrzel sploh
ni zamašila. Napad rdečih je bil pač šibek.

Desna stran ni funkcionirala vse do kon-
ca, ko je v poslednjih fazah Zemljak me-
njal mesto z Bonceljem. Šele tedaj je bilo
izvedenih par lepih napadalnih akcij po
desnem krilu in je drugi gol uspešni za-
ključek koristno izpeljanega Zemljakovega
napada. Rudi je bil v stalnem nespornu-
mu s svojima zvezama in se je le redko
povzpela do prave zaposlitve kril. Jug se v
nevarni okolici ni znašel, dočim je bil
Pfeifer z ene strani dobro krit, z druge
pa, morda zaradi tega, malo zaposlen.

Beli so se presenetljivo dobro držali.
Bili so najmočnejši v napadu, kar je pri-
šlo do izraza zlasti v drugem polčasu, pa
tudi ostala dela sta bila dokaj izenačena.
V obrambi je bil najjačji Jug II, Janežič
skoro ni imel pravega resnega posla. Ob
boljšem placementu bi bil mogoč drugi gol
držati. Krilci so bili dobri poedinci in so
za nasprotno srednjo linijo zastopali samo
po manjši povezanosti. Ker desnega krila
sploh ni bilo na terenu, je tudi pri belih
bilo to mesto najboljše zasedeno, pač pa
je bil trio dobro sestavljen. Po vstopu
Škrajnarja v drugem polčasu je bil zbran
kompletni nekdanji napadalni trio Herma-
sa in je nekdanja skupna klubska pripad-
nost prišla do lepega izraza v pravilnem
medsebojnem razumevanju. Doberlet je bil
v prvem polčasu prav šibek, v drugem pa
se je močno popravil, tako da so v napad-
alnih kombinacijah lahko zanesljivo raču-
nali z njim.

Gole so dali za rdeče: v prvem polčasu
Pfeifer po dobro izvedenem napadu z des-
ne, v zadnjih sekundah polčasa pa je izena-
čil Raško, ko je ob pravem času izkoristil
nesporazum med Janežičem in Jakšičem.
V samem začetku drugega polčasa so beli
uprizorili nevaren napad Raškovo bombo
je Jakšič sicer srečno odbil, ni pa mogel,
na tleh ležeč, preprečiti, da ne bi Svetic
žoge poslal v prazen gol. Sledijo prav lepe
faze igre, v katerih se obe moštvi trudita,
da bi doseženi rezultat izpremenili v svojo
korist. Beli prodirajo z lepimi kombina-
cijami po sredi, rdeči forsirajo bolj krili,
zlasti desno; ta taktika pa se radi šibkih
moči na desni ne obnese. Po Slamičevi ne-
nadni blesuri igrajo rdeči brez srednjega
krila in močno pritisnejo. Zemljak pošlje
z desnega krila idealen center, ki ga Rudi
z glavo pretvori. Potem se čuti vrzel v
obrambi rdečih, zadnje minute močno napa-

prečitali muftijevo pismo in dejal:
»A, stari lišjak! Najbrže je sam prekr-
šil svojo fetvo in zdaj želi, da bi jo pre-
kršili tudi mi!«

Obrnil se je k Fatmi-hanum in izprego-
voril:

»Torej ti, tujka, iščeš pravičnosti in go-
stoljublja. Dobro. Da ti pa lahko oboje iz-
kažem, moram vedeti tvoje prestopke. Ple-
ši, poj, pokaži mi svoja grešna dejanja. Za-
pomni si eno: pred sodnikom ne smeš skriva-
ti ničesar. Od tega zavisi pravičnost so-
dne. Kar se tiče gostoljublja, je to sodnikova
stvar. Sodniki vselej drže svoje goste delf
pri sebi, kakor oni to hočejo.«

In v kadijevem domu je to noč zaigral
tamburin.

Veliki mufti se ni zmotil.
Harun al Rašid to noč ni spal in po svoji
navadi je taval po bagdaskih ulicah. Za-
lost mu je stiskala srce. Ali je mar to nje-
gov veseli, šumni, brezskrbni Bagdad, ki na-
vadno ni spal daleč čez polnoč? Zdal pa
se je iz vseh hiš razlegalo smrcenje.

Namah pa je kalifovo srce zadrla. Za-
čul je zvok tamburina. Kako je to čudno!
Igrali so v hiši velikega muftija. Čez nekaj
časa je tamburin zabrel v hiši kadija.

»Vse je lepo v tem najlepšem mestu!«
je z nasmehom vzkliznil kalif, »med tem
ko greh spi, se čednost veseli.«

In vrnil se je v svoj dvorec. Vso noč je
premišljeval o tem, kaj se je neki »gdi-
lo« pomoči v hiši velikega muftija in kadija.

Takoj ob zori, ko so prvi žarki solnčnega
vzhoda pozlatili bagdadske strehe, je odšel
v Levijo dvorano svojega dvorca in otvo-
ril zasedanje vrhovnega sodišča.

Harun al Rašid je sedel na tronu.

Zraven njega je stal čuvar njegove časti
in oblasti — ščitonošec z golim mečem v
roki.

Na kalifovi desnici je sedel veliki mufti
v turbanu z ogromnim smaragdom, cvetom
preroka, katerega ime naj bo češeno na
vekove veke. Na levici je sedel vrhovni ka-
di v turbanu z ogromnim rubinom, rdečim
ko kri.

Kalif je položil roko na goli meč in de-
jal:

»V imenu Alaha, edinega in usmiljenega,
otvarjam zasedanje vrhovnega sodišča.
Naj bo takisto pravično in milostljivo ka-
kor je pravičen in milostljiv Alah! Srečno
mesto, ki lahko mirno spi, ko namestuje nje-
ga bdiijo njegovi velikaši. Nocojšno noč je
Bagdad mirno spal, zakaj zanj so bdeli tri-
je: jaz, njegov emir in kalif, moj premodri
mufti in moj grozni kadi!«

»Sestavljal sem novo fetvo!« je dejal
mufti.

»Bavil sem se z državnimi opravili!« je
dejala kadi.

»Kako lepo se je predajati čednostim!
Kakor ples se vrši to pod zvoki tamburi-
nale je veselo vzkliznil Harun al Rašid.

»Zasliševal sem obtoženko!« je dejal
mufti.

»Zasliševal sem obtoženko!« je dejal
kadi.

Stokrat srečno mesto, kjer greh niti po-
noči nima miru!« je vzkliznil Harun al Ra-
šid, »tudi mi vemo za to zločinco! Šlišli
sno o njej, ko smo ponoči blodili po me-
stu, povedal nam je vodja karavane, s ka-
tero je dospela v Bagdad. Ukazali smo jo
zapreti in zdaj je tu. Pripeljite obtoženko!«

Fatma-hanum je drgetaje vstopila in se
pred kalifom zgrudila na tla.

Harun al Rašid se je obrnil k njej in
dejala:

»Vemo, kdo si in takisto vemo, da si pri-
šla iz Kaire, da bi navzvelila oči svojega ka-

mevčeva, dr. Alojzij Visenjak, Pretner,
profesor Kanduč Raiko, inž. major Miron
Šarac, Christof Bogomir in Dušan Sestan;
v nadzorni odbor pa za predsednika dr.
Matej Senčar, in za člana dr. Josip Kom-
ljanec in inž. Urbančič.

Mesto Ptuj ima bogat Ferkov muzej, ki
ga krasijo razne stare umetnine. Pa tudi
mesto samo ima mnogo zgodovinske red-
kosti. Pred kratkim se je posrečilo g. do-
tarju Skrabberju in konservatorju g. dr.
Stoletu, da sta odkrila na južni zunanji
strani presbiterija minoritske cerkve, ki je
sedaj zazidana in se uporablja le za ropo-
tarnico, freske iz XIV. stoletja.

Iz akvaristove torbe

O hrani in drugem.

Eden najvažnejših čimteljev, ki utegne
postati usoden za domačo ribogojnico, če
ga ne upoštevaj, je prehrana ribic. Zal, da
se ta čimtelj še premalo upošteva, zaradi
česar so izgube ribic na dnevnem redu.
Hrana, ki jo nudi ribicam priroda sama, je
zelo raznolika in mora tudi biti raznolika,
ker ribice, kakor vsa ostala živa bitja, po-
trebujejo razne snovi za svojo rast in raz-
vitek. Kaj pomaga lepo zaraščena, kisla
polna ribogojnica, če ne hranimo ribice
strokovnjaksko! Nekateri grede tako daleč,
da ne nudijo ribicam le enolične hrane,
temveč tudi to v pičlih nezadostnih koli-
činah.

Poleg dejstva, da povzroča enoličnost
skorbut, polegajo ribice zaradi slabe hrane
raznim boleznim. Najbolje je, če jim po-
lagamo večino tako hrano, ki jim jo je
dajala priroda. Ribice se hranijo z al-
gami, žuželkami, črvički (tubifeksi), s pol-
ži in ikrami. Če jih dnevno v domačo ribo-
gojnico, se hrana dokaj spremeni. So pa
umetna hranila, ki vsebujejo najpotrebnej-
še snovi za obstoj in razvitek ribic. K ta-
kim hranilom spada piscidin, ki ga dobiš
v tubah. Ker potrebujemo za zarod drob-
nejšo, za večje ribice pa debelejšo hrano,
imamo piscidin po številkah. Tako je n. pr.
00 za mlajši zarod, št. 2 pa za večje ribi-
ce. Piscidin jedo ribice zelo radi, paziti
moramo vendar, da ne ostane na dnu, kjer
splesni. Tam se zaredi razni paraziti, raz-
na mikroskopska golazen. Iz tega razloga
moramo, če nimamo dovolj polžev, činkelj,
polžev in globčkov, ki vse počistijo, takoj
po krmiljenju odstraniti ostanke.

Izvrstno hranilo je »Wavil«. To je hra-
na iz tankih majcenih rožnatih listkov, ki
jo ribice, ker je mehka, lahko jedo in hitro
prebavijo. Izborna hrano predstavljajo ži-
ve ali pa posušene vodne bolhe. Pozimi se
moramo zadovoljiti pač s suhimi. Delika-
tesa so ribicam tubifeksi, kakor ni tanjši
črvički, ki jih najdemo v plitkih iarkih in
v vodah, kjer ni ribic.

Deževniki, ki jih prej omamimo s plo-
skom, povzročimo z votlimi dlani, po-
tem pa prav drobno razsekamo, so tudi
zelo priljubljena hrana. Nastrugano meso
jim tudi ugaja. Alge in male polže imajo
ribice v ribogojnici. Jajčkov, ki jih zlezejo
polži na rastline in na stene, ne smemo
odstraniti, marveč jih moramo pustiti, ker
so mali polži ribicam dobrodošli. V ribo-
gojnici ostane še zmeraj dovolj takih, ki
se na bolj skritih mestih razvijajo in ki
zagotovijo obstoj svojemu rodu.

Kakor vidimo, imamo dovolj sredstev, da
nas obvarujejo enolitosti.

ŽENA V SODOBNEM SVETU

Potreba po socialni ženski vzgoji

IV.

Zahteva po socialni izobrazbi izhaja lahko iz povsem različnih miselnosti: iz religiozne, socialnoetične ali državljanske presoje.

Zelo razširjeno, toda povsem napačno pojmovanje je, da religiozno mišljenje zahteva sicer karitativno, ne pa socialnega udejstvovanja. Religija, ki uči bratstvo ljudi, mora hoteli tudi izvajanje bratrskega mišljenja, sicer ostane mrtva beseda brez prepričevalne in življenjske sile. Udejstvovanje bratstva pa pomeni v modernih razmerah udejstvovanje socialnega čuta odgovornosti, to se pravi, človek mora posvetiti svoje sile družbi. To pomeni, da niso naši najbližji le opek krog ljudi, s katerimi nas življenje samo veže s stiki kakršne koli narave, temveč vsi, ki so potrebni skrbstva in pomoči. Most, ki veže vero in socialno delo, pa potrebuje stebrov in opor v socialni naobrazbi, ki uči človeka, kako naj večne resnice religioznega izročila prenese na konkretne razmere in socialne zmede sedanjosti in pretvori merila religije v praktične motive dejanj. Da moreš ljubiti, moraš poznati ljudi, katere naj ljubiš. Da odpraviš stisko in bedo, jo moraš poznati. Da moreš biti priča, moraš videti neenakost življenjskih možnosti, razumeti psihološke potrebe, biti pripravljen, da preko vseh tradicij razumeš potrebe in zahteve drugih.

Do istih zahtev in podobnih prizadevanj vodi socialnoetična usmerjenost. Ljudje različnih plasti so odvisni drug od drugega, zvezani med seboj s nerazdružnimi vezmi skupnega gospodarstva, skupne kulture. Nikdo ne obstoja sam, nikdo ne propade sam. Vsakdo mora naposled žeteli povzdig vseh, ker je član skupnosti. Kot član mora žeteli pravičnost za celoto, za vse. Komur človeška družba ni le abstrakten pojem, temveč doživljana in občutna resničnost, ta ne more priznavati obstoja izrednih nasprotij. Prizadevati si mora za izenačenje, ki je dosegljivo le na poti globlje človeške orientacije in razvoja socialnega čustvovanja in vesti. Ne karitas posameznemu pomoči potrebnemu, temveč socialne reforme in socialna politika za skupnost: to je cilj. Ne usmiljenje, temveč pravica, to je naloga, ki nas čaka. Da jo moremo izpolniti, zato je spet potrebna socialna izobrazba: poznavanje razmer različnih plasti naroda, njih gospodarskih in socialnih prizadevanj, poznavanje družabnega organizma, njegovih stisk in potreb, njegovih uredb in možnosti.

Do istih zahtev vodijo naposled tudi državljanski nagibi. Država potrebuje državljane, ki imajo voljo do skupnosti in zmožnost, da sodelujejo pri skupnih nalogah. Potrebuje državljane s smislom za kolektivnost, toda tudi z jasnim vpogledom in trdnimi načeli, ki so protužni različnim razrednim predsodkom. Kajti bistvo države temelji na tem, da se preko vseh nasprotij in življenjskih interesov in življenjskih prepričanj državljani tvorijo resnična celota, da vsi priznavajo neki najvišji cilj, kateremu morajo služiti vsi posamezni člani.

Prvi pogoj pa je, da vsak posameznik dobera pozna potrebe celote, posameznih plasti, da mu niso neznanji družinski odnosi in socialni razvoj, da je zmožen razumeti razredne boje iz njihovih vzrokov. Zahteva po socialni vzgoji in pouku se nam vsiljuje z vseh strani. Četudi rešujemo problem življenja skupnosti iz religiozne, etične ali politične stališča, seveda, v kolikor človek sploh stremi za ureditvijo življenja skupnosti z vidika večje pravičnosti in popolnosti.

Pri tem pa obstoja velik pomislek proti zahtevi po socialni vzgoji. To je vprašanje, ali znanje sploh vodi k socialni kulturi, ali sploh vodi pouk k socialnemu hoteanju. Ali se bo s tem dvignilo aktivno krščanstvo, ali bodo ljudje postali vrednejši člani družbe, ali bodo postali poštenjaki in državljani, če si bodo v mladosti pridobili socialno znanje?

To vprašanje res zadene v jedro problema in nam ga pokaže v vsej težavnosti in mnogostranosti. Le povsem neživljenjski človek se lahko zabava v misli, da je znanje tudi porok za pravilno ravnanje, saj je človek lahko z vsem znanjem in vso izurjenostjo sveta največji lopov. Karo malo je ljudi, ki bi uporabili svojo darovitost v

prid človeštvu in ne le sebi! Sile, katere potrebuje človek, da kot član družbe vrši svojo dolžnost, da čustvuje in deluje socialno, niso sile ali lastnosti razuma, temveč sile značaja. Vsaka resnična pravičnost ima izvor v visoko razvitem čutu odgovornosti, v vesti. Poznavanje družabnih razmer in ureditev se nista nujno zvezana z entuzijazmom, ki te sili, da pri njih sodeluješ ali pa jih izkušaš izboljšati. Socialno udejstvovanje je pogosto možno le z dalekosežnim premaganjem egoizma, za kar je spet treba pravne inspiracije.

Toda vsi ti ugovori so naposled le omejitve. Da znanje se ni porok za delovanje, nikakor ne nasprotuje zahtevi po socialni izobrazbi, saj je vendar znanje prvi pogoj vsake dejavnosti. Brez znanja ni mogoče razviti čut dolžnosti. Če tudi znanje se ne pomeni inspiracije, vendar pride preko izobrazbe do spoznanja in najdeš pot k praviemu ravnanju. Samo jasno spoznanje človeških in družabnih odnosov lahko vzbudi spece socialne nagone, razvije socialna čustva in jih podredi splošnim življenjskim idealom.

V tej omejitvi obdrži zahteva po socialni naobrazbi upravičenost in vrednost. Kot pomožno sredstvo je potrebna poleg vseh poizkusov in stremeljenj za osebnim oblikovanjem značaja in pravno inspiracijo, za doseg ureditve življenja skupnosti pod vidiki večje pravičnosti in popolnosti.

R. Z.

Sodobna žena v borbi proti prostituciji

II.

Vedno so se našli in se še najdejo ljudje, ki s prepričanjem trdijo, da je prostitucija potrebna ter da je ni mogoče odpraviti s sveta. Kakor v starem in srednjem veku, jih je tudi sedaj dosti, ki soglašajo s mnenjem katerega je nekdanji lpski policijski zdravnik dr. Kuhn izrazil v naslednjih besedah: »Prostitucija ni le zlo, ki ga družba tolerira, ampak je tudi potrebno zlo, kajti varuje ženske pred nezvestobo in čednost pred izkušnjavo in padcem.« S tem je dovolj jasno povedano, da se od moških ne zahteva zvestoba, niti čednost. Drugi (dr. Fock) zopet trdijo, da je prostitucija potreben korrelat naših kulturnih naprav (zakona), kajti utegnila bi nastati nadprodukcija človeštva, če bi se ženi vsakdo, ki je zmožen ploditi in roditi. Za to naj država regulira to vprašanje in prevzame kontrolo nad prostitutkami in sploh nad vsemi ženskami, ki se jim dokaže lahkomiselno življenje.« Seveda morajo biti pri tem izvedene žene iz boljše družbe, zanje taki predpisi ne morejo veljati.

Pa še iz drugega vzroka se smatra prostitucija kot vzporeden pojav zakona: »Država ima največji interes na tem, da se ne poročajo taki ljudje, ki nimajo dovolj sredstev za preživljanje otrok, ker se iz takih otrok rekrutira armada nezadovoljnih in protidržavnih elementov.« Taki ljudje naj se torej prostituirajo! (Oni, ki bi pa na otroke lahko preživljali, se jih pa branijo.)

Do nedavnega je bila prostitucija v večini držav urejena s tako zvano reglementacijo, ki je v nekaterih državah še sedaj veljavna: prostitutke smejo bivati le v javnih hišah, in sicer samo v gotovih delih mesta. Morajo se pustiti redno zdravniško preiskavati ter morajo imeti kontrolne knjižice kot nekatere legitimacije napram oblastem. V tej obliki se torej prostitucija javno priznava kot od države sankcionirana institucija. S tem pa se javno štiti ne moralna, zato so moderne države, ki hočejo biti v svojih zakonskih odredbah bolj do sledne, v novejšem času skoro povsod odpravile reglementacijo, zlasti ker so se proti njej vztrajno borili posamezniki, pa tudi cele skupine. Peti kongres za pobijanje nepravnic (v Ženevi) je utemeljeval to borbo tako: »Obvezna zdravniška preiskava je tem krutelaš kazna za prostitutke, ker jih s silo vleče še bolj v moralno propast s tem, da jim ubija zadnjo iskro čista sramežljivosti. Držva, ki hoče prostitucijo policijsko urediti, pozablja, da je dolžna oboja spoloma enako zaščititi, in samo moralno kvari in onečašča ženo. Vsak sistem oficijelne reglementacije pomenja ustvarjanje protinavčne neenakosti med možem in ženo. Ženo ne smatramo za človeka, temveč za blago; ona stoji izven zakona.«

V resnici je največja krivica pri tej ured-

bi, da je ženska podvržena policijski kontroli, dočim je moški neodgovoren. In vendar mora biti človeku, ki ima zdrav razum, jasno, da bi imela policijsko - zdravstvene mere samo tedaj smisel in svoj delni uspeh, če bi se preiskava izvršila pri obeh brez ozira na to, da pravičnost zahteva za oboja spola enako postopanje.

V policijskih kronikah pogosto čitamo: »Pri rači so našli lahkokotno dekleta v tej in v tej supi, v hlevu... Odvedli so jih na policijo, kjer jih je zdravnik pregledal in jila poslal v bolnico.« Torej ženske v bolnico, moški pa lahko naprej okužujejo druge.

Ta zaščita moškega pred žensko bibe v obraz vsemu ostalemu pojmovanju o spolnih, saj ustvarja videz, kakor bi bili moški »slabotnejši spol in ženske močnejši; kot bi bila ženska zapegljiva in ubogi, slabotni mož zapegljani nesrečneži, ki ga je treba zaščititi.« Moški svet bi se moral sramovati te klavne in poniževalne vloge. Toda njemu prija ta vloga slabotnega in zapeglanega, kajti čim bolj je zavarovan, tem več lahko greš (August Bebel).

Kontrola nad prostitutkami ne ustvarja pri moških samo vere, da država protežira prostitucijo, temveč tudi, da varuje moške pred spolnimi boleznimi in ta zavest jim daje moralno zaščito in povečuje njih lahkomiselnost. Toda simptomi te bolezni čisto niso takoj vidni, a tudi če bi se obolenost mogla konstatirati takoj pri vsakodnevni preiskavi, bi to ne pomagalo dosti, ker se prostitutka med eno in drugo preiskavo lahko ponovno okuži in ona lahko dalje okuži celo vrsto moških do prihodnje preiskave. Zato pravi dr. Blaschko: »Zavest, da daje zdravniška kontrola garancijo pred obolenostjo, je za moške čisto usodna, kajti v splošnem se lahko trdi, da se moški poda vsakokrat, kadar obuje s prostitutko, v nevarnost okuženja.«

Kakor omenjeno, so v večini držav odpravili reglementacijo in uvedli abolicijo, to se pravi, da so odpravili javne hiše, prostitucija torej ni več javno priznana. Vrš se pa še nadalje tajna prostitucija in ponekod morajo smeti tudi sedaj prostitutke kontrolne knjižice. Naš novi kazenski zakon prepoveduje vzdrževanje bordelov ali pa nastopanje prostitutk s kontrolnimi knjižicami.

Naloge sodobne poklicne žene

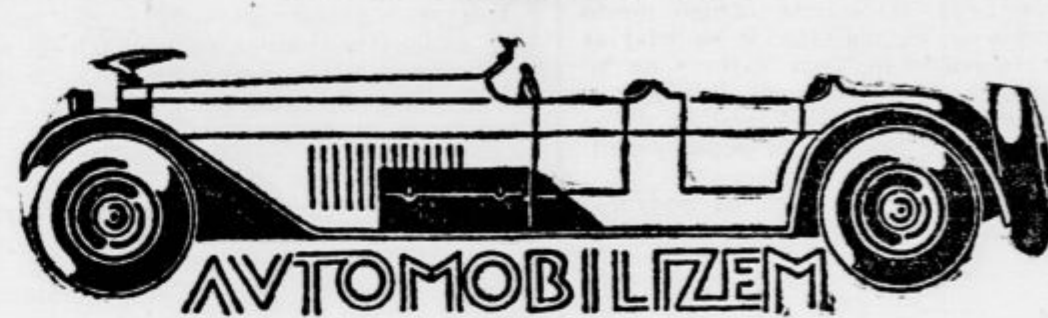
Pogosto je slišati o odnosu žene do poklica naslednje sodbo: prav za prav je in ostane poklic za ženo le nadomestilo. Trdovratno se vzdržuje to pojmovanje: vse, česar si želi žena, vsaka žena, je prav za prav zakon in materinstvo; le če ji življenje in razmere odrečejo izpolnitve, se odloči za poklic ali ostane hočeš nočeš v službi, ki jo je sprva nastopila le provizorično; živi torej neko nadomestno življenje. Jasno je, da mora ne le vsako poklicno ženo, kateri je kolikor toliko pri srcu čast nje same in njene spola, temveč tudi vsakega pravičnega mislečega ogorčita tako pojmovanje, ki površno pa tudi kruto obsoja številne neporočene poklicne žene v življenje brez smisla, v surogatno življenje.

Gotovo historično, gledano iz poednega življenja, velja v mnogih primerih: ne v svobodni izbiri, temveč prisiljena, ker nima možnosti, da bi se poročila, se žena odloči za poklic. Toda prvič lahko postavimo tej historični presoji nasproti svojo: saj je vendar dosti žen - umetnic, učiteljic, raziskovalk, ki so zaradi svojega poklica prostovoljno odrečejo zakonu. Drugič pa historična presoja še ne pomeni bistvene. In po bistvu je žena kot človek vendar postavljena v objektivno celoto duhovnega in socialnega življenja naroda in narodov ter ima tu kot ustvarjajoč člen v celoti svoje dolžnosti in naloge, katere je šele komaj začela izpolnjevati.

Ne da bi zanikavali njene tvorne duševne naloge kot matere in ohraniteljice krvi (tudi mogoče ima to, le preveč lahko pojmovanje naloge), mora biti žena v poklicu, ki jo veže z javnim življenjem, z državo, šolo, časopisjem, socialnim skrbstvom, umetnostjo, tehniko, ustvarjalna in odločilna: zaradi vesti in odgovornosti. Če je danes javna skrivnost, da velja dvojna morala za zasebno in javno življenje - etika v zasebnem življenju in pravica močnejšega v gospodarstvu in politiki - tedaj bodoče generacije morda ne bodo klicale na od-

govor današnjega moža, temveč današnjo ženo. Kot je materija podvržena zakonom o teži in vztrajnosti, tako vladajo na polju gospodarstva in politike zakoni egoizma in koristi z isto računajočo, suženjsko eksaktnostjo. Moderni človek gleda to z racionalistično ravnodolžnostjo, kakor da bi to ne bilo nekaj, česar bi se kot svobodno samoodločno bitje moral sramovati. Če žu tu vpliv javnega dela žene ne bo prinesel popolne izpremembe, bo vendar ostro osvetlil problematiko in o t tega lenobnega mišljenja, da je to po sebi umljivo.

Zato je to ceneno pojmovanje poklica žene tako načelno napačno, zato obstaja resničen poklicni etos žene (in če je danes še toliko zmed nezadovoljnih v poklicu, moramo to oceniti le kot časovni in ne kot bistveni pojav), zato prava sodobna žena priznava poklic, verjame v poklicanost žene kot človeka k duhovni, ustvarjajoči probujenosti.

Tehnični del rubrike ureja avtotehnični oddelk Vacuum Oil Company d. d.

Lesni plin namestu bencina

V naši rubriki smo že večkrat pisali o konkurentih bencinu, ki so se pojavili v zadnjih letih. Med temi konkurenti je tudi lesni plin. Pogon na lesni plin se do sedaj ni posebno obnesel, ker je bila cela aparatura za pretvarjanje lesa v plin precej komplicirana in nepopolna. Sedaj je pa v tem oziru nastal precejšen preobrat. Na zadnjem tehničnem velesojmu v Leipzigu je razstavljen tovorni avtomobil s pogonom na lesni plin. Pri tem avtomobilu je vnašanje direktnega pretvarjanja lesa v plin zelo dobro rešeno. Temperatura sedanjega generatorja lesnega plina je tako zmerna, da ni treba generatorja obložiti v svojo izolacijo s slojem šamota. Pri prejšnjih generatorjih je prav ta samotni sloj bil precejšnja ovira, kajti bil je precej težak in je pogosto počil zaradi tega, ker se je vozilo za časa vožnje treslo.

Sedanji generator je izdelan iz jeklene pločevine in je montiran spredaj v prostoru za soferja. Generator je velik 150 x 50 cm. V njem zorevajo odpadki lesa, dolgi 6 do 8 cm. Kot gorivo se da zelo dobro uporabiti bukov les; lahko se pa uporabljajo skorje, trske in vsi drugi odpadki lesa. Pri razpinjanju lesa nastajajo razni kemični spoji, kakor smola in lesni kis. Ti kemični spoji se morajo seveda izločiti, ker bi sicer kvamo valivali na kovinske stene v motoru in spoinih ceveh. Ta izločitev ali čiščenje se vrši na ta način, da se vodi sirovi lesni plin nad sloj žarečega lesenega oglja, ki uniči vse kvarne primese, odnosno spoje. Po tem čiščenju dobimo plin, ki je sestavljen v glavnem iz nevtralnega ogljikovega oksida, vodika, metana, vodne pare, dušika in malega dela ogljikove kisline. Vodna para in prah se potem še izločita v posebnih ceveh.

Tako očiščen plin pride v motor, kjer zoreva. Lesni plin stoji pod mnogo nižjim eksplozijskim pritiskom (pod 20 atm) kakor pa bencin (nad 30 atm) ali sirovo olje (60 atm). Lesni plin se po čiščenju lahko komprimira v razmerju 1 : 10, ne da bi motor začel tolči. Prav tako se da zvišati brez nevarnosti število okretov. Ker temperatura zorenja, kakor smo že omenili, ni visoka, se tudi motor v vročih dneh preveč ne segreje.

Odpadki lesa se naložijo v gomji del generatorja. V tem delu je prostora za kakih 80 kg in zadostuje ta količina za 3 do 4urno vožnjo.

Stavljanje generatorja v pogon traja 4 minute in zalogo drv je treba obnoviti po 70 do 80 km vožnje.

Generator je težak okrog 100 do 150 kg in stane v Nemčiji okrog 30.000 dinarjev; njega lahko montiramo v vsak bencinski motor tovornega ali drugega težkega avtomobila. Samo montiranje traja 40 do 50 delovnih ur.

Žene v Ameriki. V Berlinu je predavala na povabilo Lige žen za mir in svobodo ga Emma Goldmannova o delovanju žen v Ameriki. Pokazala je, kako žene zavemajo v Zedinjenih državah vodilna mesta z visokimi dohodki, kar je v Evropi še danes nemogoče. Žene so tam predsednice bank in zavarovalnic, najvažnejšemu časopisu Wallstreeta je žena glava urednica, žene načelujejo trgovinskim in industrijskim podjetjem. Moderne šole so žene spravile na višek. Tudi v medicini, v jurisprudenti, kot sodnice in v politiki so si pridobile žene velik vpliv. Te gospodarski emancipaciji pa v Ameriki še ne ustreza družabna svoboda, zelo omejena od javne morale, ki je močno vplivana od puritanizma.

Avstrijski zvezni predsednik je imenoval privatno docentko za zgodovino srednjega veka na dunajski univerzi go. dr. Erno Patzeltovo za izredno visokošolsko profesorico.

Sam pogon je zelo cenen. Namestu 1 litra bencina se porabi 2 kg odpadkov lesa. Seveda se na ta način investicija za sam generator kaj kmalu izplača.

Važnejše avtomobilske prireditve. Do konca aprila in v mesecu maju so prijavljene naslednje važnejše prireditve: 12. do 27. aprila razstava avtomobilov v Milanu, 17. aprila Grand Prix de Monaco, 23. aprila do 2. maja avtomobilski salon v Zagrebu, 24. aprila dirka za kraljevo nagrado v Rimu, 1. maja madžarski Grand Prix, 8. maja dirka motornih koles na dirkališču Avusu, 8. maja Targa Florio za avtomobile, 22. maja dirka avtomobilov na dirkališču Avusu pri Berlinu, 24. maja Grand Prix Monze.

Ameriški listi o Fordu. Iz nekaterih ameriških listov posnemamo, da hoče Ford v svojih tovarnah v Ameriki še v tem letu producirati dnevno 5000 avtomobilov, in sicer izboljšane tipe s 4 cilindri in nove tipe z 8 cilindri. Ta zadnja tipa steer se ni prišla na trg, vendar je baje že popolnoma dogotovljena. Za svoj velkopotenzijski produkcijski načrt, ki bi imel zadovoljiti le ameriška tržišča, je Ford predvidel investicijo 300 milijonov dolarjev.

Tragična dirka za Grand Prix Uruguaya. Zadnja dirka za veliko nagrado Uruguaya, ki se je vršila na dirkališču Carasco, je končala zelo tragično. Sodelovanje vozačev je bilo zelo mnogostevilno in prav tako tudi število publik: računa se, da je bilo okrog 60.000 gledalcev. Vozač Rossola, ki je vozil z veliko hitrostjo, je hotel na zavoju preteči svoje konkurente; kazalo je, da se mu bo to posrečilo. Tedaj pa je za trenutek izgubil oblast nad volanom. Del sekunde je zadostoval, da je zletel skupaj s svojim vozilom z dirkalne proge. Učinek je bil strašen: na mestu so ostale mrtve 4 osebe, a 15 jih je hudo ranjenih. Sam vozač je bil zelo hudo ranjen, tako da lebdi še sedaj med življenjem in smrtjo. Kljub tej nesreči se je dirka vršila dalje.

Bencinske sesalke ponči. Dasi je avtomobilski potniški promet v naprednih državah zelo razvit in so nekatere proge precej frekventirane tudi ponoči, nimamo mnogokrat posod bencinskih črpalk, ki imajo redno nočno službo. Na Francoskem so v olajšavo nočnega prometa sestavih popis vseh bencinskih črpalk, ki delajo ponoči in tak popis dobe vsi zainteresirani brezplačno pri avtomobilski zbornici.

Prosjačenje se tudi motorizira. V nekaterih podeželskih mestih so se v zadnjem času pojavili berači, ki pridejo do mesta z motornim kolesom, obletajo peš vse hiše in oddirajo potem naprej z izkupičkom do prihodnjega mesta. Kaže, da je beračenje tudi v teh časih krize precej plodonosno opravilo, ki se pa mora opraviti precej hitro, da se tako potolče konkurenca!

MALI OGLASI

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (1)

Čebelarja

Izkušenega, in več letnega, vajenca sprejemamo. Poudarimo na oglaš. oddelku »Jutra« pod sifro »Skupnopolnost«. 10612-1

Soboslikar

Preverjen, samostojen delavec kot delovila, dobi mesto takoj. Osofno, Karlovska 10, Maribor, 10645-1

Učenka

šola modistina, za takoj. Salon Elite, Ptuj, Miklošičeva ul. 12. 10678-1

Pošteno dekle

gledno, ki zna vsa hišna dela, iščem v pomoč ženskosti. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10603-1

Dober mizar

dobi službo v Ljubljani, Karlovska cesta št. 4. 10646-1

Kuhinjsko učenko

sprejme gostilna »Kmet« Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. 10799-1

Mlado dekle

hoče - ki dobro govori nemško in vsa gospodarska hišna dela, po možnosti tudi kuhar, iščem za delo. - Poudarimo na oglaš. oddelku »Jutra« pod sifro »Boljša družina«. 10635-1

Pomočnik

dobro izurjeno v damskem krojaštvu sprejemam po Rožnikom, cesta X št. 27. 10634-1

Kavarniško

blagajničarko resmo, nad 30 let staro, iščem za takojšen nastop. Reflektant naj se predstavi s ponudbo dne 11. aprila od pol. 11. do pol. 12. ure. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10734-1

Vajenca

sprejemam v trgovino mehanika blaga, Naslov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 10477-1

Vrtnarja

ali vrtnarskega delavca za ureditev vrta, iščem za takoj. - Alhina Bozeta, Gradišče št. 131. 10515-1

Služkinjo

za vsa hišna dela sprejemam. Nastop takoj. Gostilna Valjavec, Sp. Siska, Aleševčeva c. 14. 10628-1

Pek. vajenca

z vsa oskrbo sprejme parna pekarna A. Pretinar, Zg. Siska. 10629-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (2)

Mlada postrežnica

snažna, išče službo s 15. aprilom. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10635-1

Vrtnar

išče stalno namočenje na kakšni gradini, vili ali savdni, s prehrano in stanovanjem. - Poudarimo na oglaš. oddelku »Jutra« pod sifro »Preiskba«. 10613-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za sifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Klepar. pomočnik

skromen, zanesljiv, vajenec, išče službo. Nastop takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10692-2

Gospodična

išče službo k otrokom; je izučena šivilja, perfektna v slovenskem in nemškem jeziku. Čuš I., Maribor, Aleksandrova c. 28/III. 10673-2

Natakarica

išče službo v dobri gostilni v Ljubljani ali na Gor. reniskem. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10610-2

Šivilja

želi namočenje, eventualno tudi kot sobarica. Cenjene ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »Giti«. 10611-2

Vzgojiteljica

nemškega jezika in šivanja, zmožna s prvotrazrednimi referencami, išče službo. Ponudbe pod »Malo plačilo na oglaš. oddelku »Jutra«. 10749-2

Mesto služkinje

išče dekle, ki gre radi reševine tudi brezplačno. Ivanka Zobec, Dramlje pri Benjurgu. 10682-2

Čoln kupim

Naslov in ceno je poslati na oglaš. oddelku »Jutra« pod sifro »Klebot« v. 10655-7

125 Din

1 m² žganih bukovih drv, ena kakovost, nov, V. Lepš, Sv. Jerneja cesta 25, Telefon 2708. 9967-15

Klobuke in slannike

novi od 55 Din naprej, tudi modni salon Stučki, Maške, Ljubljana, Zidovska ulica. 10422-6

Zaslужek

Kdor išče zaslužek, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali sifro 3 Din. - Kdor vidi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (3)

ČAMERNIKOVA

Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblatovena koncesionarna. Prospekt 15 nastoj - pišite pošt. Učenci sprejema vsak čas. 251

Prodaj

Oglaš. trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. - Oglaš. socialnega značaja plača beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (6)

Cevlji na obroke

Tempo, Gledališka ulica 4 (nasproti gledališču). 114-6

2 lepa oledana in kaktus

naprodaj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10716-6

Parna peč

popolnoma v dobrem stanju, samo eno leto rabljena, radi opustitve pekarne takoj naprodaj. - Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 10621-6